

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 357

ISSN 1849-7837 // Zagreb, rujan 2026. // Godina XXXII.

U OVOM BROJU:

MIROVINE PORASLE 5,40 POSTO

**Hoće li Vlada
opet razočarati s
visinom godišnjeg
dodatka?**

VESNA ŠKARE OŽBOLT, HRVATSKA POLITIČARKA I PRAVNICA

**„NEĆU AKTIVIRATI
SABORSKU
MIROVINU“**

**Živjeti od prosječne
mirovine nije život, nego
umijeće preživljavanja**

PROSJEČNA MIROVINA UMRLIH 547 EURA

**Rast broja
preminulih
umirovljenika u
prvih 6 mjeseci**

REPORTAŽA

**POSJETILI SMO ZAGREBAČKOG
POSTOLARA BUDISELIĆA**

**Odlazak u mirovinu
često znači kraj za
zanatske radionice**

BORBA MOŽEMO I HDZ-a ZA BIRAČE

**Od siječnja rastu
mirovine za preko
200.000 branitelja**

IGRE NA SREĆU ILI NESREĆU

**Zašto stariji Hrvati
kockaju?**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

Hoće li Vlada opet razočarati s visinom godišnjeg dodatka?

Krajem kolovoza Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje donijelo je novu Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine (AVM) od 1. srpnja 2026. godine, te ona sada iznosi 15,64 eura. AVM je porasla za 5,40 posto na temelju usklađivanja s rastom plaća i inflacije u prvih šest mjeseci ove godine. Ovim povećanjem, prosječna mirovina porast će sa 645 eura na 680 eura, dok će prosječna mirovina bez međunarodnih ugovora porasti sa 709 na 768 eura. Također, najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža sada iznosi 16,58 eura.

Rast bruto plaća iznosio je 5,90 posto, a inflacija 2,49 posto, pa ispada da su umirovljenici na valu većeg rasta plaća ipak profitirali i u rastu svojih mirovina za skoro tri posto (2,91 %) u odnosu na rast cijena.

Realno su jedva porasle

No, realnost je ipak drugačija. Naime, službena stopa inflacije računa se na temelju "košarice dobara" prosječnog kućanstva, no košarica dobara umirovljenika izgleda potpuno drugačije. Većina umirovljeničkog budžeta odlazi na hranu, lijekove i režije (energiju), upravo one kategorije koje u pravilu bilježe poskupljenja nekad i duplo veća od opće stope inflacije, pa je realni dobitak umirovljenika zapravo manji, a onda kad su razlike u postotku usklađivanja i inflacije manje umirovljenici realno završe i u minusu.

Ono što ih dodatno gura u minus je i činjenica da se mirovine usklađuju tek svakih šest mjeseci, čime se stvarno vremenski pomak gdje mirovine konstantno kasne za stvarnim rastom cijena. Objasnimo to ovako, umirovljenici sa sadašnjom mirovinom kupuju poskupljene namirnice danas, a nadoknadu za ta poskupljenja dobivaju osam mjeseci kasnije, jer se isplata usklađivanja obavlja tek u rujnu (a još gore je kad se tek u travnju isplaćuju usklađivanja za drugo polugodište). Tako umirovljenicima kupovna moć opada, i praktički 8 ili 9 mjeseci sami kreditiraju inflaciju zbog retroaktivnog kašnjenja za cijenama.

Također, cijene mogu divljati pet mjeseci, a u jednom mjesecu oštro pasti, taj jedan mjesec može ukupno umanjiti polugodišnje usklađivanje, te umirovljenici na kraju polugodišta dobiju manji postotak, iako su pet mjeseci na blagajnama plaćali najskuplje cijene. Zbog svega navedenog, SUH već godinama traži da se usklađivanje mirovina obavlja kvartalno, odnosno svaka tri mjeseca, a uskoro će izaći s novim prijedlogom kojim bi se usklađivanje još više ubrzalo.

SUH traži 12,51 euro

Ono što većinu umirovljenika sada najviše zanima je koliko će iznositi godišnji dodatak na mirovinu u ovoj godini. Odluku o tome Vlada mora donijeti u listopadu, a isplata će ići kao i prošle godine u prosincu. Podsjetimo, prošle godine, na razočarenje sviju, Vlada je odredila godišnji dodatak koji je iznosio tek 6 eura po godini staža, iako su i oni najpesimističniji očekivali da će iznositi najmanje 8 eura po godini staža. Ovih dana krenula su i medijska nagađanja koliko će

iznositi taj dodatak u ovoj godini. SUH u svom programu rada i akcijskom planu kojeg je predao ministarstvu rada i mirovinskog sustava traži da se godišnji dodatak isplaćuje dva puta godišnje i da godina staža iznosi 80 posto vrijednosti AVM-a (aktualne vrijednosti mirovine).

S obzirom da AVM sada iznosi 15,64 eura, 80 posto od toga bi iznosilo 12,51 eura i to je iznos koji je više nego realan i fer. Tako bi netko sa 30 godina radnog staža dobio godišnji dodatak u iznosu od 375 eura, što je nešto malo niže od polovice prosječne mirovine. I kada bi se od sljedeće godine isplaćivala dva takva dodatka to bi otprilike odgovaralo jednoj prosječnoj mirovini. Time bi praktički hrvatski umirovljenici tijekom godine dobili još jednu, možemo je slobodno nazvati 13. mirovinu, što godišnji dodatak sada debelo, debelo nije.

Na redu je Vlada

Na prošloj sjednici Nacionalnog vijeća rečeno je kako taj SUH-ov zahtjev košta milijardu eura u prvoj godini primjene, što je ozbiljan novac, ali nije nedokučiv ako postoji volja vladajućih da konačno osjetnije poboljšaju standard većine umirovljenika. Primjerice, prošle godine dodatak od 6 eura po godini staža stajao je 250 milijuna eura, a ovogodišnji bi trebao barem između 350 i 400 milijuna eura. Vlada ako hoće, sigurno može dogodne osigurati još 700 milijuna eura kako bi se isplatila dva godišnja dodatka. Da, nije riječ o malo novca, ali nije maleno ni umirovljeničko siromaštvo.

Ono što je također bitno je da se vezivanjem uz 80 posto AVM-a godišnji dodatak na taj način usklađuje zajedno s rastom mirovina. U iščekivanju odluke o godišnjem dodatku, Vlada je 10. rujna izašla s novim paketom mjera pomoći građanima i gospodarstvu, gdje se zadržava praktički status quo, gdje Vlada nastavlja subvencionirati energente, pa neće doći do skoka cijena režija za struju i plin, a nastavlja se i s ograničavanjem cijena 100 proizvoda. Svaka pomoć starijima i ugroženima je dobrodošla, ali i dalje standard hrvatskih umirovljenika je daleko od zadovoljavajućeg.

Igor Knežević

Od siječnja rastu mirovine za preko 200.000 branitelja

Prepucavanja između stranaka s različitog političkog spektra, HDZ i Možemo, rezultat će na kraju rastom mirovina za oko 201.000 branitelja i djelatnih vojnih osoba (DVO) i članova njihovih obitelji s prvim danom 2027. godine. Prvo je stranka Možemo još u veljači 2026. izašla u javnost s prijedlogom za izmjenama Zakona o hrvatskim braniteljima i Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja Djelatnih vojnih osoba. Možemo je tada zatražio ispravljanje nepravde prema braniteljima koji su nakon rata nastavili raditi i otišli u redovnu mirovinu bez prava na dodatak od 27 %, što je obuhvaćalo oko 68.000 branitelja, kazavši da bi se mirovine tim braniteljima povećale za 20 posto.

Također, Možemo je zatražio i novi obračun mirovina za djelatne vojne osobe, policijske službenike i ovlaštene službene osobe sa statusom branitelja, a kojima se izmjenama zakona još od 2002. godine umanjuju mirovine od 8 do 20 posto, ovisno o njihovoj visini: na dio iznosa između 331,81 i 398,17 eura primjenjuje se umanjenje od osam posto, na dio između 398,18 i 530,89 eura 12 posto, na iznos od 530,90 do 663,61 eura 16 posto, dok se na dio iznad 663,62 eura primjenjuje smanjenje od 20 posto.

Odbili pa smislili novo

Prijedlog stranke Možemo bio je iznenađenje za javnost, a pogotovo za vladajuću HDZ koji u većini braniteljske populacije ima svoje birače, pa su vrlo brzo krenula politička prepucavanja o motivima Možemo, no na kraju su zapravo bila poticaj da Vlada pripremi izmjenu obaju zakona kojima će na kraju biti obuhvaćen puno veći broj branitelja (i DVO-a).

Možemo je službeno sredinom lipnja predao Saboru svoje prijedloge zakonskih izmjena, da bi nakon negativnog očitovanja Vlade saborska vladajuća većina 19. lipnja odbila taj prijedlog. No, mjesec i pol dana kasnije, 7. kolovoza 2026., Vlada je izašla u javnost sa svojim prijedlogom koji je imao znatno širi obuhvat korisnika, ali i drugačiji način izračuna povišica na mirovine, gdje je najavljeno sveobuhvatno povećanje najnižih mirovina, uvođenje novog ratnog dodatka i ukidanje umanjenja mirovina od 8 do 20 posto (ali za sve kategorije ne samo branitelje).

Vladinim prijedlogom izmjene Zakona o hrvatskim braniteljima mirovine branitelja povećat će se za 3 eura za svaki mjesec proveden u borbenom sektoru, a za 0,5 eura za svaki mjesec proveden

u neborbenom sektoru. To povećanje primit će 68.908 branitelja koji primaju najnižu mirovinu, zatim još 95.359 branitelja koji primaju mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te još 9.201 umirovljenih branitelja sa „specifičnom statusom“. Ukupno kad se zbroje svi branitelji, ta zakonska izmjena značit će povećanje mirovina za 173.468 branitelja. Pa tako netko s 12 mjeseci borbenog sektora će dobiti povećanje mirovine od 36 eura mjesečno, a netko sa 60 mjeseci 180 eura.

Proširili prijedlog Možemo

Vlada je pak prijedlog Možemo o ukidanju umanjenja mirovina od 8 do 20 posto samo za branitelje proširila na sve kategorije korisnika, uključujući DVO. Dodatno su se pohvalili da će na taj način od prvotnog prijedloga Možemo još 6.200 umirovljenih djelatnih vojnih osoba, policajaca i ovlaštenih službenih osoba koji nemaju izravan status branitelja dobiti povećanje mirovina, ali i da time ukidaju umanjenje koje je zapravo donijela Vlada Ivice Račana. Kad se zbroji cjelokupna braniteljska populacija i DVO, povećanje će ukupno dobiti 201.304 korisnika, a u Vladi se hvali kako će predložene izmjene obuhvatiti više od tri četvrtine, gotovo 76 posto svih hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji koji su u mirovini. U političkom prepucavanju su pritom kazali da bi s prijedlozima Možemo povećanje mirovina dobilo samo 3,5 posto braniteljske populacije.

Što je s ostalima?

Vlada je najavila kako će troškovi za povećanja ovih mirovina u prvoj godini isplate iznositi oko 88,5 milijuna eura. Na-

vode i da ukidanjem smanjenja mirovina od 8 do 20 posto toj skupini mirovine prosječno porasti za oko 70 eura. No, većem, preostalom dijelu korisnika, odnosno 170 tisuća branitelja, mirovine će u prosjeku porasti tek za 30 eura (nekome više, nekome manje, ovisno o već spomenutom ratnom putu).

I tako, s obzirom na delikatnost braniteljske populacije, političko nadmetanje za njihovu naklonost donijelo im je i neke financijske poboljšice, iako ni one nisu značajne. Barem nešto, ali i kako branitelji zaslužuju da žive bolje, tako zaslužuju i svi ostali hrvatski umirovljenici za kojih nažalost nema nekih ozbiljnijih pomaka u povećanju njihovih mirovina. Braniteljska populacija zbog veće političke „težine“ od ostatka umirovljeničke populacije s vremena na vrijeme i dobije neko materijalno poboljšanje.

Nažalost, ostali umirovljenici, preko milijun njih, očito nema dovoljnu političku težinu, a stranke s umirovljeničkim predznakom razjedinjene su zbog raznoraznih interesa ili osobnih taština što u konačnici rezultira ogromnim štetama po umirovljenike, koji im usput rečeno radi svega navedenog više ni ne vjeruju da bi išta promijenili i da osvoje vlast. Sindikat umirovljenika bori se koliko može organizirajući ili sudjelujući u prosvjedima, javno putem medija ističući nezadovoljstvo s niskim mirovinama ili putem direktnih razgovora s članovima Vlade dajući svoje prijedloge u Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe. No, ono što već svi odavno znamo, dok god postoji razjedinjenost umirovljenika, Vlada može puno lakodnije odlučivati kad je potrebno povećati mirovine.

Igor Knežević

Hrvatska na trećem mjestu po siromaštvu starijih

OECD (Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj), poznatija još i kao "klub najrazvijenijih zemalja svijeta", zadnja je velika međunarodna organizacija kojoj Hrvatska još nije pristupila. Nakon ulaska u NATO, EU, Schengen i Eurozonu, ovo se članstvo smatra završnim činom integracije Hrvatske u krug zapadnih, visokorazvijenih demokracija. Pa tako ulazak u ovu organizaciju nije samo stvar prestiža, već donosi konkretne ekonomske i političke prednosti, kao što su privlačenje velikih investitora, jeftinije zaduživanje države i građana, kao i sudjelovanje s ekonomski najmoćnijim državama svijeta u kreiranju globalnih pravila o porezima, trgovini i ekologiji.

Hrvatska je još 2017. godine podnijela zahtjev da uđe u ovu organizaciju, a službene pregovore otvorila je 2022. godine. Sam proces ulaska se odužio, pa je Hrvatska i dalje u procesu pristupanja, pa je tako na početku ove godine bilo rečeno da će sredinom ove godine Hrvatska konačno ući, a sada se najavljuje da će to biti krajem godine ili početkom 2027.

Sporo provođenje reformi

Proces ulaska se rastegnuo jer su se sporo provodile unutarnje reforme, primjerice glavni ekonomisti OECD-a upozoravali su da su hrvatski sudski procesi prespori i neefikasni za stvaranje stabilnog investicijskog okruženja, a tek su nedavno (tijekom 2025. i 2026. godine) usvojeni ključni zakoni o novom, transparentnijem načinu izbora uprava i nadzornih odbora u državnim tvrtkama kako bi se zadovoljili kriteriji organizacije, gdje se očekuje da se smanji politički utjecaj u tim tvrtkama, primjerice uvođenjem neovisnih stručnjaka u Nadzorne odbore i profesionalizacija upravljanja tvrtkama poput HEP-a ili Hrvatskih šuma, koje su leglo afera i političkih i inih uhljebljivanja, a na što, očekivano, u OECD-u ne gledaju blagonaklono jer znaju koliko to štetno utječe na naše gospodarstvo.

OECD je tražio i neke sporne reforme poput produženja radnog vijeka i kasnijeg odlaska u mirovinu, što bi u zemlji s niskim plaćama, još nižim mirovinama i lošim zdravstvenim sustavom zapravo bilo pogubno za starije osobe i gurnulo ih u još veće siromaštvo, pa je u tom slučaju naša Vlada razumno odustala od te ideje, ali zato koristi druge preporuke OECD-a kojima će se povećati broj radnika iz starije populacije, npr. izjednačavanje uvjeta za odlazak u mirovinu žena i muškaraca 2030.

godine, kao i liberalizacija rada za umirovljenike uz mogućnost rada na puno radno vrijeme i zadržavanja pola mirovine svim umirovljenicima, ili rada do polovice radnog vremena uz zadržavanja cijele mirovine.

Već smo u statistikama

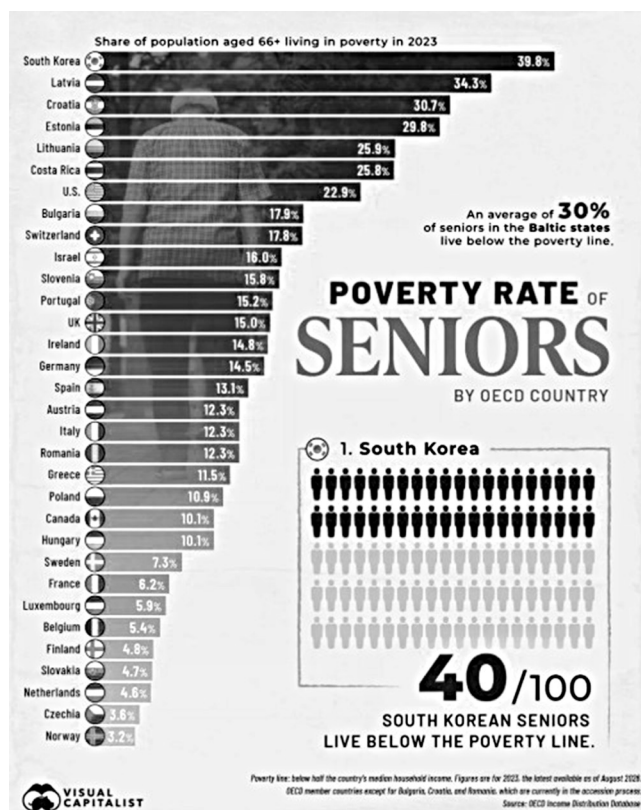
Ako ne bude novih odgađanja, Hrvatska bi tako uskoro mogla postati punopravna, 39. članica OECD-a, pa je u tom statusu već i uključena u službene statistike te organizacije po raznim parametrima. A upravo je u kolovozu 2026. medijska platforma Visual Capitals odlučila analizirati jedan nama zanimljiv parametar iz podataka OECD-a, a riječ je o siromaštvu starijih od 66 godina, gdje su analizirali podatke za 2023. godinu. Hrvatska je, nimalo neočekivano, i ovdje među najgorim zemljama po tom pitanju, točnije treći najgori smo od analiziranih zemalja, jer je čak 30,7 posto osoba starijih od 66 godina koje žive ispod granice siromaštva.

Pritom je važno napomenuti da je prema metodologiji OECD-a za 2023. godinu granica definirana kao polovica medijana raspoloživog dohotka kućanstva u pojedinoj zemlji. To znači da je ovdje riječ o relativnom siromaštvu, mjeri koja pokazuje kako umirovljenici žive u usporedbi sa životnim standardom svojih sugrađana, a ne u usporedbi s drugima na globalnoj razini. A nažalost, i ova statistika, kao i one Eurostata i Državnog zavoda za statistiku, neumoljiva je i samo je jedna u nizu potvrda da je u Hrvatskoj trenutna raspodjela dohotka neravnomjerna, i to nauštrb umirovljenika. I to je ono što Sindikat umirovljenika redovito upozorava i javnost i Vladu i njezine ministre, da je trenutna raspodjela dohotka, ili jednostavnije reći bogatstva u našoj zemlji izrazito fragmentirana i da su umirovljenici doista najveći gubitnici, zbog čega je mirovine još „jučer“ trebalo povećati, a to se može upravo i prijedlozima koje je SUH iznio u svom akcijskom planu. Važno je zadržati i balans, jer će najavljeno ukidanje poreza na mirovine početkom sljedeće godine podići prosječne

mirovine, no najveću korist od ukidanja poreza imat će oni s višim mirovinama, a pogotovo bivši političari, zbog čega s pravom većina umirovljenika nije zadovoljna takvim selektivnim zahvatima u mirovine.

Imaš kvadratu, ali nemaš novca

Da statistika ipak ne bude tako crna, ne treba zaboraviti da u Hrvatskoj više od 90 posto umirovljenika živi u vlastitoj nekretnini pa naši umirovljenici uglavnom imaju riješeno stambeno pitanje, ali zbog

niskih mirovina i skupe hrane, režija i lijevka većina jedva krpa kraj s krajem u starosti.

Obećana zemlja svakako je Norveška, gdje 94 posto umirovljenika živi u svojoj nekretnini, a ispod linije siromaštva živi tek 3,2 posto starijih od 66 godina. Slijedi je Češka gdje samo 3,6 posto starijih živi ispod granice siromaštva, zatim Nizozemska (4,6 posto), Slovačka (4,7 posto) i Finska (4,8 posto).

Prosječno 14,8 posto starijeg stanovništva u zemljama OECD-a živi ispod granice siromaštva, a mi smo, dakle, daleko od tog prosjeka. Gore od Hrvatske su samo Latvija, gdje 34,3 posto starijih živi ispod granice siromaštva, a neslavno prvo mjesto drži Južna Koreja s čak 39,8 posto.

Igor Knežević

Rast broja preminulih umirovljenika u prvih 6 mjeseci

Prema službenim podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, od siječnja do lipnja 2026. godine za 22.605 umirovljenika prestala je isplata mirovina zbog smrti, te je riječ o najvećem broju prestanka isplata u prethodne četiri godine kada se gleda isto razdoblje od prvih šest mjeseci. Prošle godine u istom razdoblju prestala je isplata za 22.527 korisnika mirovina, 2024. godine za njih 22.320, a 2023. godine za 21.255 umirovljenika. U odnosu na 2023., broj prestanka isplata u 2026. veći je za 1.350.

Takvo povećanje može biti razlog za zabrinutost, a koje su potencirali i neki mediji, ali može biti i samo lažna uzbuna.

S 547 eura kraći život

Naime, podaci koje HZMO objavi odmah nakon prvih šest mjeseci su privremeni, pa primjerice kada umirovljenik umre, obitelj često ne prijavi smrt isti dan, a ostavinske rasprave i službena odjava isplate mirovine i prikaz u statistici HZMO-a mogu kasniti tjednima ili mjesecima. Nekad na pola godine podaci, dakle, mogu biti brže, nekad kasnije uneseni i zbog administracije, pa tako već godinama HZMO u konačni godišnji izvještaj na kraju pribroji i po nekoliko tisuća preminulih umirovljenika.

Primjerice, 2023. kad je u prvih šest mjeseci evidentirano najmanje preminulih, na kraju je za tu godinu broj umrlih iznosio 50.197, a u 2024. je unatoč tome što je bilo u prvih šest mjeseci preko 1.000 više evidentiranih smrti nego u istom razdoblju godinu ranije, na kraju je godišnji broj umrlih iznosio 50.010. Isto tako i u 2025. godini je ukupno umrlo manje, 49.500 umirovljenika, iako je na pola godine broj smrti bio također veći.

No, ono što je svakako alarmirajuće je da je u prvih šest mjeseci ove godine kod svih umrlih umirovljenika prosječna mirovina iznosila tek 547 eura, pa se svakako legitimno zapitati o korelaciji između smrtnosti i niskih prihoda naših umirovljenika, odnosno da li bi smrtnost sve ove godine bila niža da su prosječne mirovine npr. 200 eura više. Odgovor na to pitanje nije težak...

Energetsko i ostalo siromaštvo

Preživjeti sa samo 547 eura danas znači puno odricanja, a prvo odricanje je da se umirovljenici moraju loše hraniti, nemaju za lijekove, kupuju jeftinije, nutritivno siromašnije i visokoprocenirane namirnice pune soli i šećera, što ubrzava razvoj smrtonosnih kroničnih bolesti. Siromaštvo sigurno povećava i razine stresa i mentalne probleme, jer primjerice nedostatak novca ograničava umirovljenike u socijalizaciji npr. da odu na kavu s prijateljima, ili da posjete kazalište ili odu na neki izlet ili more. I ono također jednako bitno, duge liste čekanja u bolnicama na važne preglede mnoge tjeraju na skupe preglede kod privatnika. Neki to ne mogu platiti, čime si zapravo skraćuju život i povećavaju rizike od preuranjene smrti zbog neliječenja, a drugi koji plate privatni pregled zapadaju u još veće financijske probleme, jer sad moraju štedjeti na hrani pa i paradoksalno na lijekovima koji su im potrebni.

Svjetska istraživanja pokazala su da niski prihodi u starosti dovode do energetskog siromaštva, gdje stariji ne mogu adekvatno zagrijati svoje domove, a hladnoća u stanovima starijih osoba drastično podiže rizik od respiratornih infekcija,

upale pluća i kardiovaskularnih incidenata (srčanog udara), što izravno vodi do prerane smrti tijekom zimskih mjeseci.

Zbog svega navedenog mnogi umirovljenici plešu po rubu siromaštva, ili su u siromaštvu, što im definitivno i skraćuje životni vijek. Neki, koji mogu, financijske probleme rješavaju na način da se ponovno aktiviraju na tržištu rada, ili su pak ovisni o svojoj djeci koja im financijski pomažu ako mogu. A najgore prolaze oni koji ne mogu više raditi, s malim su mirovinama, žive sami i nitko im ne pomaže.

Starije žene najugroženije

Posljednji podaci Državnog zavoda za statistiku koji se odnose na 2025. godinu kažu da je prag (linija) rizika od siromaštva u toj godini za samca iznosila 753 eura. Važno je napomenuti da ovaj prag (postavljen na 60 % medijana nacionalnog dohotka) ne označava nužno apsolutno siromaštvo (nemogućnost preživljavanja), već relativno siromaštvo, odnosno postotak ljudi koji raspolažu s bitno manje sredstava od državnog prosjeka. No, svejedno, danas je svima očito da je netko sa 547 eura prosječne mirovine siromah i to nitko ne može pobiti, a ako si samac sa 753 eura „plešeš“ po rubu siromaštva.

A poražavajuće je da čak 39,4 posto osoba starijih od 65 godina ima prihode koji su manji od 753 eura te su u riziku od siromaštva ili siromašni. Za usporedbu, opća stopa za cijelu populaciju iznosi 19,5 posto, a za one između 25 i 55 godina 11,7 posto. Još alarmantnije je samcima starijima od 65 godina, gdje je čak 64,4 posto njih u riziku od siromaštva, odnosno imaju mjesečne prihode niže od 753 eura. S obzirom da žene imaju manje mirovine od muškaraca, procjene su da blizu 70 posto žena starijih od 65 godina koje žive same su u riziku od siromaštva. Da, starije osobe, posebno starije žene su na marginama hrvatskog društva, i krajnje je vrijeme za pravednijom mirovinskom i socijalnom politikom gdje će netko pomoći onima najugroženijima da izađu iz bijede, da im se poboljša kvaliteta života, a ujedno i produži životni vijek.

Igor Knežević

„NEĆU AKTIVIRATI SABORSKU

Živjeti od prosječne mirovine nije život, nego umijeće preživljavanja

Vesna Škare Ožbolt, pravnica, doktorica znanosti, dugogodišnja političarka, bivša ministrica pravosuđa i savjetnica prvog hrvatskog predsjednika, dr. Franje Tuđmana, otvoreno govori za *Glas umirovljenika* o problemima s kojima žive građani treće dobi u Republici Hrvatskoj te što bi trebalo napraviti da se poboljša život hrvatskih umirovljenika.

● **Unatoč činjenici da godinama BDP pa tako i životni standard usprkos visokoj inflaciji u Hrvatskoj raste, po raznim statistikama starije osobe i umirovljenici u Hrvatskoj pri samom su dnu Europske unije kada se uspoređuju udjeli prosječne mirovine u prosječnoj plaći. Zapravo, mirovine su izrazito niske u odnosu na plaće zaposlenih i ne prate dovoljno rast standarda. Što Vi mislite, kako žive hrvatski umirovljenici i što bi se trebalo i moglo popraviti?**

Živjeti od prosječne mirovine u Hrvatskoj danas nije život, nego umijeće preživljavanja. Dolaze mi ljudi koji su četrdeset godina radili, plaćali sve što je država tražila, a sada moraju birati hoće li u ljekarnu ili na tržnicu. To nije pitanje brojki, to je pitanje dostojanstva. Ja mislim da je tu paradoks jako vidljiv: gospodarstvo raste, plaće rastu, a mirovine kaskaju. Zašto je to tako? Mislim da je razlog jednostavan. Mirovina se izračunava po pravilima koja su pisana za neko drugo vrijeme, a usklađuje se tako da ne može stići rast plaća. Kad na to dodate inflaciju koja najviše pogađa upravo ono što umirovljenik kupuje - hranu, lijekove, plaća režije - dobijete ljude koji na papiru dobivaju "povećanje", a u stvarnosti svake godine mogu kupiti manje. Što se može popraviti? Prvo, formula usklađivanja mora se vezati uz rast plaća, a ne uz mješavinu koja umirovljenike sustavno ostavlja iza. Drugo, mirovinski sustav mora prestati biti socijalni ventil kroz koji se rješavaju svi drugi problemi države - od privilegija do bijega od uplate doprinosa. Treće, i najvažnije: umirovljenici nisu trošak, oni su generacija koja je ovu državu sagradila i obranila. Politika koja to zaboravi, zaslužuje da je ta ista generacija na izborima podsjeti.

● **Platežna moć većine umirovljenika je veoma niska. Veliki problem predstavlja i mali kapacitet smještaja u decentralizirane domove za starije, dok su privatni domovi preskupi gotovo svim umirovljencima. Kako riješiti te nemale probleme?**

Gledajte, godinama se čeka na mjesto u državnom ili županijskom domu, a privatni domovi traže iznose koji premašuju dvije, tri pa i četiri prosječne mirovine. Rezultat je da obitelji prodaju stanove ili se zadužuju da bi roditelja smjestile na sigurno. To je sramota za zemlju koja se voli zvati europskom. Rješenje nije samo "gradimo više domova", iako je i to potrebno. Rješenje je promjena filozofije. Ogromna većina starijih ljudi ne želi u dom, želi ostati u svom domu, u svom kvartu, među svojim

ljudima. Zato treba ulagati u pomoć u kući, dnevne boravke, patronažu i organiziranu njegu u zajednici. To je jeftinije za državu i humanije za čovjeka. Za one kojima dom jest potreban, država mora ući s dvije mjere: gradnja i prenamjena postojećih javnih nekretnina u domove, toga imamo napretek, prazne škole, vojarne, upravne zgrade te sustav vaučera ili sufinanciranja koji bi privatni smještaj učinio dostupnim po jasnim, kontroliranim kriterijima. Privatni domovi nisu problem sami po sebi, problem je što država nema nikakvu ulogu između umirovljenika i cjenika. A gdje nema pravila, tu su uvijek najslabiji na gubitku.

● **U jednom intervjuu prije pet godina izjavili ste da niste aktivirali saborsku mirovinu, niti da nećete. Jeste li i dalje pri tom stavu i zašto?**

Da, jesam. Ništa se nije promijenilo. Nisam je aktivirala i neću. Nije mi to neka herojska gesta, to je jednostavno stvar osobnog poštenja prema ljudima kojima sam godinama govorila o pravdi i pravnoj državi. Kako bih nekome gledala u oči i objašnjavala da sustav mora biti pravedan, a da sama uzimam mirovinu koja je nekoliko puta veća od one koju taj čovjek prima nakon cijelog radnog vijeka? Radim, imam svoj posao, zarađujem svoj kruh i to me čini sretnom. Mirovinu

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Igor Knežević, glavni i odgovorni urednik

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@suh.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: Odranska 18, 10020 Novi Zagreb, mob. 098/704647

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilu SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 580 eura; za pola stranice 440 eura i za četvrtinu stranice 290 eura.

MIROVINU“

ću, kad dođe vrijeme, primati po istim pravilima po kojima je primaju svi drugi iz onoga što sam uplatila. To mi se čini jedino normalnim i korektnim.

● **Prosječna radnička mirovina iznosi niti 700 eura, a u zadnjih pet godina je narasla za 385 eura, dok prosječna mirovina bivših saborskih zastupnika i članova Vlade je u istom razdoblju narasla za 1.070 eura i iznosi preko 2.400 eura. Smatrate li da je sadašnji sustav usklađivanja mirovina po jednakom postotku svim umirovljenicima pravedan, pogotovo u ovakvom slučaju gdje umirovljenici po posebnim propisima svakim usklađivanjem dobiju tri i pol puta veće povećanje mirovine od prosječnog radnika?**

Nije pravedno i to se ne može obraniti nikakvom matematikom. Postotak zvuči neutralno "svima isto", ali kad se isti postotak primijeni na 700 eura i na 2.400 eura, jaz se ne smanjuje, on raste. Svako usklađivanje radničkom umirovljeniku donese nekoliko desetaka eura, a nekome s posebnom mirovinom donese iznos koji je gotovo pola prosječne radničke mirovine. To nije usklađivanje, to je produbljivanje nepravde s državnim pečatom. Sustav mora biti drugačiji: osnovno usklađivanje u apsolutnom iznosu ili barem s jasnom gornjom granicom, uz snažnije podizanje najnižih mirovina. Ako netko ima mirovinu koja je tri puta veća od prosječne, on ne treba državnu zaštitu od inflacije jednako kao netko tko ne može platiti grijanje. I još nešto, posebne mirovine za dužnosnike trebaju biti iznimka za ljude koji su zaista svojim radom ili žrtvom zadužili državu, a ne automatska nagrada za mandat. Ja sam bila i ministrica i zastupnica u tri saziva i ne mislim da mi to daje pravo na veću mirovinu od bilo koje učiteljice ili medicinske sestre.

● **Za vrijeme Domovinskog rata bili ste jedna od ključnih osoba u Uredu predsjednika na Pantovčaku. Prvotno ste radili kao prva glasnogovornica predsjednika Tuđmana, a potom kao njegova glavna savjetnica za politička pitanja i pregovore. Sudjelovali ste u svim ključnim mirovnim pregovorima, uključujući sklapanje Erdutskog i Daytonskog sporazuma. Što nam ukratko možete reći o tim danima Vaše karijere i kakav je bio pogled na budućnost u tom trenutku tadašnjeg hrvatskog državnog vodstva?**

To su bili dani kad ste ujutro dolazili na posao ne znajući hoće li zgrada u kojoj radite navečer još stajati. Raketiranje Banskih dvora u listopadu 1991. nije bila metafora, bili smo unutra. A opet, nitko nije razmišljao o odlasku. Bili smo mladi, ja sam imala tridesetak godina, i imali smo osjećaj da radimo nešto što se događa jednom u tisuću godina: stvaramo državu. Pregovori su bili posebna škola. U pregovorima nema mjesta za emocije, a mi smo pregovarali o ljudima koji su protjerani iz svojih kuća, o Vukovaru, o Iloku, o istočnoj Slavoniji. Erdutski sporazum i mirna reintegracija nešto su na što sam najponosnija u cijeloj karijeri: vratili smo Podunavlje u Hrvatsku bez ijednog ispaljenog metka, a svijet nam nije vjerovao da je to moguće. Dayton je bio druga dimenzija – tamo se pisala sudbina cijele regije i Hrvatska je za tim stolom bila ravnopravan partner, ne objekt. Kakav je bio pogled na budućnost? Vrlo jednostavan i vrlo jasan: samostalna, međunarodno priznata Hrvatska, cjelovita u svojim granicama, na putu u Europu. Sve što smo radili išlo je prema tom cilju. Danas kad slušam kako se o tome vremenu govori s cinizmom, uvijek pomislim: mi nismo imali luksuz cinizma. Imali smo rat i imali smo cilj. I ostvarili smo ga.

● **Tijekom karijere ste obnašali i dužnost ministricе pravosuđa, a sada imate vlastiti odvjetnički ured. Uzimajući u obzir važnost funkcioniranja pravne države, kako vam**

se danas čini situacija u hrvatskom pravosuđu i općenito u hrvatskom društvu, jesmo li na dobrom putu?

Reći ću ono što mislim, jer to inače i radim. Hrvatsko pravosuđe ima dobre suce, ozbiljne ljude koji rade pošteno i mnogo, ali sustav ih guši. Predmeti traju godinama, ljudi umru prije nego dočekaju presudu, a ono što najviše boli jest osjećaj građana da pravda nije ista za sve. Građanin koji čeka pravomoćnu presudu o svom stanu deset godina ne može vjerovati u pravnu državu, koliko god mu lijepo govorili o njoj. Ono što sam kao ministrica zagovarala i za što sam kasnije napisala doktorat upravljanje sudovima kao ozbiljna disciplina, mjerenje rada, odgovornost za rezultate, digitalizacija koja stvarno radi, a ne da postoji samo na papiru – to je i danas jednako aktualno. Znači, nismo puno napredovali gdje smo trebali. Jesmo li na dobrom putu kao društvo? Imamo mir, imamo Europu, imamo slobodu. To nije malo i to su generacije prije nas skupo platile. Ali, imamo i preširoko prihvaćanje da "tako to kod nas ide". Od toga se treba odviknuti. Društvo u kojem stariji ljudi i umirovljenici ne mogu ostvariti svoja prava jer ih sustav iscrpi prije nego dođu do cilja nije društvo na dobrom putu. Na dobrom je putu kad tome kaže: ne.

● **Kako je bilo biti žena u politici 1990-ih? U tom smislu, kako pamтите suradnju s prvim predsjednikom RH Franjom Tuđmanom?**

Devedesetih je u politici bilo malo žena, a još manje u pregovaračkim sobama. Sjećam se sastanaka na kojima sam bila jedina žena među dvadeset ljudi u odorama i odijelima, gdje su me na početku doživljavali kao nekoga tko je došao donijeti kavu. To se brzo mijenjalo, u pregovorima se vrlo brzo vidi tko je pripremljen, a tko nije. Naučila sam da se poštovanje ne traži, ono se uzme radom. Predsjednik Tuđman bio je zahtjevan čovjek koji je od suradnika tražio maksimum i nije trpio površnost. Nije gledao jeste li muško ili žensko, gledao je možete li obaviti posao. Kad je vidio da mogu, dao mi je odgovornost kakvu su tada rijetki dobivali, a pogotovo žene. Nisam se uvijek slagala s njegovim mišljenjem i to bih mu rekla. Cijenio je to, iako mu se nije uvijek sviđalo. Danas kad ga se pokušava svesti na karikaturu, u jednom ili drugom smjeru, uvijek pomislim: onaj koji je stvarno bio u toj sobi zna da je to bio državnik koji je u najtežem trenutku znao što hoće. Povijest će to prosuditi bolje od dnevne politike.

● **Godinama ste jedno od prepoznatljivih lica u hrvatskoj javnosti. Koliko Vam ostaje slobodnog vremena uz sve Vaše poslovne obveze i angažmane? Možete li s našim čitateljima podijeliti čime se bavite u slobodnim trenucima te razmišljate li o tome kako će Vam jednog dana izgledati život u mirovini?**

Slobodnog vremena imam manje nego što bih trebala, a više nego što priznajem. Odvjetnički ured ne poznaje radno vrijeme – klijenta koji ima ročište u ponedjeljak ne zanima što je vikend. Ipak, pronašla sam nešto što me potpuno isključuje: slikam, akrilom, i u tim satima ne postoji ni sud ni Sabor ni telefon. Nikad nisam mislila da ću u toj dobi otkrivati nešto novo – a sad učim apstraktno slikanje i uživam kao dijete. I pišem knjigu o devedesetima, jer mislim da ono što sam vidjela iz prve ruke ne smije ostati samo u mojoj glavi. Kako će mi izgledati mirovina? Iskreno, ne znam, ali znam da ću nešto raditi. Ja sam vam japanski tip radoholika: radit ću do stote. Ne zato što moram, nego zato što ne znam drukčije. Mirovina za mene nije prestanak rada, nego sloboda da radim ono što hoću. A vašim čitateljima poručujem: nemojte dopustiti da vas itko otpiše. Iskustvo koje vi nosite ova zemlja nema gdje kupiti.

Pitanja pripremili: Igor Knežević i Melita Funda Razgovarala i uredila: Melita Funda

Odlazak u mirovinu često znači kraj

„Planirao sam kupiti cipele za vjenčanje, a na kraju sam kupio četiri para. Cipele su jako kvalitetne, izrađene stručno, a usluga, brzina i profesionalnost su prava rijetkost. Sve pohvale gospodinu!“, ovo je jedna u nizu odličnih recenzija na googlu za postolara Brunu Budiselića, vlasnika salona cipela Zlatko, a ujedno i branda „BB shoes“. Zlatka smo odlučili posjetiti na radnom mjestu u Ilici 21 u Zagrebu i saznati malo više o njegovom zanatu, samim počecima, ali nažalost i mogućem završetku poslovanja zbog pripreme za odlazak u mirovinu.

Neizvjesna budućnost

„Četrdeset godina radim na istom mjestu isti posao. Zbog nekih bolesti sam skratio radno vrijeme na 8 sati dnevno, ali 30 godina sam radio 12 sati dnevno. Ponekad još dođem i u nedjelju, sredim papire, uvijek nešto... mislim da je dosta.“ Tim riječima postolar Bruno započinje svoju priču. Sprema se u mirovinu u koju odlazi čim stekne uvjete za prijevremenu, a to će biti za 1-2 godine. Kako sada stvari stoje, neće imati dovoljno zaposlenih da obrt nastavi poslovat njegovim odlaskom u mirovinu. Žali se da nema mladih postolara niti znanja. Ili će zatvoriti obrt ili će iznajmiti prostor nekome tko će raditi ovaj posao, ali onda to mora biti pod drugim imenom. Bruno ima kćer koja bi rado nastavila voditi ovaj uhodani obiteljski posao, ali ne može raditi sama.

„Završila je primijenjenu školu, bila je kod mene i radila ovaj posao, ona mene može zamijeniti - može nabaviti materijal, brinuti o mušterijama, pripremiti posao, ne mora fizički raditi ovaj posao. Ali radnika nema. Koliko bi ona trebala raditi da si zaradi na primjer plaću od 1.200 €? Bolje joj je da radi negdje drugdje. Danas mi dolazi jedna žena na razgovor za posao. Ima 58 godina. Ako joj Bog da zdravlja može raditi 5-10 godina. I što nakon toga? Opet ništa. Moja kćer ima 30 godina. Ne mogu ju ostaviti s radnicima koji imaju 60 godina. Ona treba imati svoju generaciju uz sebe, da je sigurna da može raditi 20 godina bez problema. U Zagrebu i okolici je nekada bilo preko 300 postolara. Sada ih je manje od 50. I svi su stariji od 50 godina. Za 10 godina će biti jedan postolar u Zagrebu“, razočarano će u startu gospodin Budiselić.

Pronaći radnika nemoguća misija

„Ima mušterija, ima posla, može se lijepo zaraditi, ali treba raditi. Danas mladi neće raditi. Slušam na TV-u da se povećao broj zanatlija i općenito interes za zanatska zanimanja. To je odlično, ali vi danas ne možete upisati školu za šustera.“

Bruno je 4 godine proveo u obrtničkoj komori i prezentirao djeci koja upisuju srednju školu zanimanje postolara. Na štandu je zajedno sa svojim kolegama djeci pokazivao posao, no ona nisu bila zainteresirana. Nakon dva tjedna dobio je e-mail od komore da se ukida školovanje za njihov obrt.

„Sve i da hoćete biti šuster - više ne možete. Možete učiti uz nekoga, ali nitko neće raditi. Mi smo imali dva dana školu, tri dana praksu. Imao sam školu utorkom i četvrtkom, a ponedjeljkom, srijedom i petkom sam došao raditi ovdje kod tate. I tako četiri godine. Nemoguće da ne naučiš posao. Sad bi mi dobro došao netko tko je u školi i da mi dolazi ovdje četiri godine na praksu. I onda imaš gotovog radnika“, dodavši i da smatra da se predugo nije ništa radilo da se popravi situacija.

„Već 20 godina nemam šegрта. Nekada je dolazilo puno dečkića na praksu i odmah vidiš tko je za taj posao, a tko nije. I od njih 5 na praksi uvijek bi jedan ostao kod nas. Neki bi prešli

raditi negdje drugdje, a neki bi otvorili svoj obrt. Najmlađi šuster koji zna raditi cipele ima oko 45 godina. On je jedan od mladih!“

Upitali smo ga kako danas uopće naći radnika.

„Ja stavim oglas za radnika. Kažu mi - odlično, imamo 100 nezaposlenih obučara. Ja pitam koliko njih zna izraditi cipele. A odgovor je - nitko. To su stariji ljudi kao i ja, koji su cijeli život radili u tvornici obuće na traci i na primjer samo stavljali žnirance. I oni ništa drugo ne znaju raditi, samo stavljati žnirance, ali imaju zvanje obučar“, odgovara Bruno.

„Nekada si radnike mogao birati. Postojala je Astra na mjestu današnjeg Kaptol centra, pa Tvornica obuće Zagreb, Peko, Šimečki... Nakon što su sve te tvornice propale ti si uvijek mogao naći nekoga tko zna raditi posao. A to su sada ljudi starosti kao i ja i imaju 60, 70 ili 80 godina.“

Pokušao je i s uvozom radne snage iz Nepala i Indije no zbog sporosti cijelog procesa za dobivanje dozvola je od njih odustao. Kaže i da ako bi zaposlio radnika iz Srbije i BiH, trebao bi uzeti tri radnika i uz plaću im osigurati i smještaj, što mu je onda neisplativo.

O počecima i nekim boljim vremenima

Nakon početne zabrinutosti za budućnost svog obrta prešli smo na ljepše teme. Na pitanje je li oduvijek želio biti postolar odgovara da nije volio školu, ali je volio raditi. „Od 16. godine sam počeo pomagati tati u poslu. Malo počistiš, zglancaš cipele, dobiješ 100 maraka i odeš u Trst. A tamo si za 100 maraka kupio čuda!“, prisjeća se Bruno tih bezbrižnih dana kada je bio mlad. Jedno vrijeme je radio kao instruktor ronjenja, a prevagnulo je prema cipelama kada je njegov otac Zlatko otvorio svoju radionu. Kupio ju je od jednog postolara koji je poslovao od 1933. godine, a koji je bio pred mirovinom,

za zanatske radionice

i nazvao ju "Salon cipela Zlatko". Popravljao je i izrađivao cipele, baš kao i nasljednik mu Bruno, koji je posao od oca preuzeo 2005. godine. "BB shoes" nastao je kada su radili cipele za austrijsko tržište, pa je radi lakšeg izgovora Austrijancima osnovao brand sa svojim inicijalima.

Bruno u svojoj radioni sve cipele izrađuje ručno i po mjeri od kvalitetne i prirodne kože i to teleće, jer se ona pokazala najboljom i najfinijom. Bitno je i odakle je krava, čime se ona hrani i uzima li se za izradu cipele prvi ili peti sloj njezine kože. Otuda i razlika u kvaliteti i cijeni kožnih cipela. A ovaj salon

cipela poznat je po svojoj tradiciji, kvaliteti i trajnosti.

"Danas se cipele rade od svega i svačega. U cipelama ima kroma, pa ako je netko alergičan i ima plikove po stopalima neće znati od čega." Jednom prilikom je u tenisici koju je popravljao našao indijske novine koje su bile natiskane unutra da popune rupu. "I ajde sad ti to popravi. Mi biramo što ćemo popraviti. Ako mi netko donese na popravak cipele od 500 ili 700 € isplati ih se popraviti. Ali ako kupite jeftine i nekvalitetne cipele više košta popravak nego nova cipela. Promjena peta košta 10 € i na skupim i na jeftinim cipelama. S druge strane, mušterija mi donese stare cipele od svoje mame i ja joj kažem da se to isplati popraviti - uložite 60-70 € i dovest ćemo cipele u red jer tako kvalitetne cipele više nemate gdje kupiti. Cipele se mogu jako lijepo obnoviti da izgledaju kao nove. Evo, ove na meni su stare 2 godine", pokazavši nam prekrasne modre cipele od brušene kože koje izgledaju kao da su jučer napravljene.

Sjeća se vremena kada su imali i do 7 zaposlenih, a trenutno imaju samo dvoje. U ovoj postolarskoj radioni uvijek su se trudili oko mušterija, brzo su izrađivali cipele, u roku od 7 dana.

"Kad ja negdje dođem kažu mi da moram čekati tri mjeseca i to je skroz normalno. A kod nas je bilo daj napravi brzo za prekosutra. Muški su takvi - dođu u srijedu da se u petak žene i uvijek smo im izašli u susret. Ali ako radnik ode na bolovanje ne mogu ispoštovati rokove. Onda da posao ne pati mi postolari patimo."

U salonu je veća potreba za popravljanjem cipela nego za izradom, ali je u izradi veća zarada. Izrađuju samo muške cipele, a popravljaju i muške i ženske.

S muškarcima se lakše dogovoriti

"Ženama sam izrađivao cipele punih 20 dana i skoro završio na psihijatriji", šali se Bruno, pa nastavlja: "Žene su odlične mušterije za kupovinu gotovih cipela, ali za izradu novih su previše komplicirane. Kada žene saznaju da možemo izraditi cipele od početka do kraja po njihovim željama onda to traje unedogled. Jednom je mušterija dva sata birala cipele. Mi imamo 140 boja na lageru. I kad im se napravi sve kako su rekle onda kažu da to ipak nije to. Muški su puno jednostavniji!"

Kaže da muškarci dolaze sami, ali dolaze i sa ženama. Kada dođu sa ženama obično ne naruče ništa, pa mu je draže da dođu sami.

"Ima i kompliciranih muškaraca, ali njih je 10 od 100. A kod žena je 90 kompliciranih, 10 jednostavnih", smije se majstor Bruno. "Neki muškarci dođu i kupe tri para, i to sve u 5 minuta. Meni ne treba da mi stalno ulazi mnogo mušterija. Dovoljna mi je jedna mušterija na dan, ali prava. Naše cipele koštaju 300-400 €. Imamo mušterije koje dođu iz Londona avionom, kupe par odijela i par cipela i njih to sve skupa košta kao jedan par cipela u Londonu. Tamo nema cipela ispod 1.000 €. U Londonu postoji škola za postolare, a postolari imaju visoke plaće i svoj brončani spomenik na ulici."

Na pitanje traže li mušterije popust odgovara da traže i to oni koji su najbolje obučeni, koji dođu u odijelima s kravatama.

"Dolaze i mladi i stari, od 20 do 50 godina. Stariji i umirovljenici dolaze s nekim problemom, obično je problem sa stopalom, koljenom ili s kosti i misle da će novom i kvalitetnom cipelom po mjeri riješiti problem. Ali to nije rješenje, njima treba liječnik. Uostalom, naša cipela je u početku tvrda i treba joj neko vrijeme da koža sjedne tamo gdje treba. Zato ne volim situacije kada mladoženja kupuje cipele 2 dana prije svadbe... A umirovljenici ne dolaze jer nemaju novca, a ni potrebe kupovati nove cipele. Mnogi od njih imaju previše cipela, kao i odijela, koja su im nekad bila potrebna za posao i sad ne znaju što će s njima. Popravljati dolaze, ali kupovati ne."

Bruno nam je na kraju kazao kako može raditi još 5 ili 10 godina, ali izgubio je volju. Raspitao se o mirovini i saznao da će mu iznositi 580 €. Kada ode u mirovinu više ne planira raditi. Preselit će se na more, iznajmljivati apartmane i uživati u miru i tišini. U kupaćem i bez cipela.

Marina Bračić

Zašto stariji Hrvati kockaju?

U kolovozu 2026. Hrvatska narodna banka (HNB) objavila je da su Hrvati prošle godine putem kartica potrošili rekordnih 46,85 milijardi eura, te da je broj transakcija porastao za 8,1 posto u odnosu na godinu ranije, a sama vrijednost transakcija veća je za 13,3 posto. Ono što je zanimljivo, ali ujedno i alarmantno je da se u internetskoj potrošnji karticama najveći iznos odnosi na klađenje i igre na sreću, gdje je „peglano“ čak 604,4 milijuna eura. Ako vam se taj iznos čini puno, pričekajte, jer on čini otprilike tek četvrtinu novca koje Hrvati uplaćuju u kockanju. Naime, procjene su da je u prošloj godini na klađenje i igre na sreću uplaćeno u gotovini još između 1,6 i 1,9 milijardi eura, čime se iznos kockanja penje između 2,2 i 2,5 milijardi eura!

Tri glavna motiva

Starije osobe u velikoj mjeri sudjeluju u igrama na sreću, a globalna i domaća istraživanja pokazuju da više od jedne trećine osoba starijih od 65 godina redovito prakticira neki oblik kockanja. No, dok mlađe generacije češće biraju sportske kladionice i online kazina, starija populacija preferira tradicionalnije oblike igara na sreću i uglavnom plaćaju u gotovini. Najpopularnija igra na sreću kod starijih je lutrija i loto, a razlog je niska cijena uplate, a onda i dugogodišnja tradicija.

Globalna istraživanja pokazuju da postoje tri glavna motiva za igru, a to su socijalizacija i bijeg od samoće, zbog čega starije osobe odlaze na uplatna mjesta kako bi imali priliku razgovarati s vršnjacima. Zatim je tu i zabavni element i „kraćenje“ vremena zbog viška slobodnog vremena. I treće, financijski motivi, jer zbog skromnih mirovina, mnogi u igrama na sreću vide priliku za poboljšanje kućnog budžeta ili financijsku pomoć djeci i unucima, koja je u velikoj većini slučajeva nerealna, jer samo rijetki dobiju ozbiljnije svote novca.

U Hrvatskoj istraživanja pokazuju kako je 33 posto građana igralo igre na sreću u posljednjih godinu dana, dok je oko 21 posto njih aktivno igralo u posljednjih mjesec dana. Igranje igara na sreću u Hrvatskoj statistički je najviše zastupljeno u dobi od 35 do 44 godine. A kod populacije starije od 65 godina, opća stopa igranja blago opada u korist specifičnih igara – čak preko 75 posto starijih osoba koje igraju biraju isključivo „igre niskog ovisničkog potencijala“, a

koje smo već naveli (loto, Eurojackpot, klasične srećke).

Stariji imaju bolju kontrolu

No, zato prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, oko 1,7% odraslih Hrvata (oko 47.000 do 50.000 ljudi) ima ozbiljan problem s kockanjem. Unutar tog postotka, udio starijih od 65 godina je, srećom relativno nizak, jer stariji čine manje od pet posto ukupnog broja ovisnika. Starije osobe u Hrvatskoj, dakle, puno bolje znaju sami sebe iskontrolirati i reći dosta, i ne uvući se u ovisnost, za razliku od adolescenata i mlađih odraslih osoba koji su populacija s najvećom ovisnošću.

Iako starije osobe rjeđe razvijaju teške oblike ovisnosti u usporedbi s mlađim muškarcima, i oni su ranjiva skupina. Gubitak novca za njih ima često i teže posljedice jer nemaju mogućnost ponovne zarade, a problematično kockanje kod starijih često je povezano s pojačanim stresom, izolacijom te narušenim fizičkim i mentalnim zdravljem.

Ovisnost o kocki varira od zemlje do zemlje, ali i od regije do regije, pa su stope ovisnosti opće i starije populacije u Europi znatno niže nego u Sjevernoj Americi, gdje se legalizacijom online klađenja uvelike povećala i ovisnost populacije. No, treba imati na umu i da naše brojke također ne moraju biti točne, odnosno da naši brojni ovisnici o kocki nisu ni registrirani, a u nekim zemljama se bolje evidentiraju.

Registar isključenih igrača

Zanimljivo je kako je u ljeto 2025. Hrvatska donijela Registar isključenih igrača koji se vodi pri HZJZ-u radi zaštite osoba koje su u riziku od razvoja problematičnog ili patološkog kockanja te osoba kojima je dijagnosticirana ovisnost o kockanju. U njega se od tad prijavilo više od 11.200 građana, koji su zatražili isključenje iz sudjelovanja u igrama na sreću. U registar se može upisati svaka osoba koja ispuni zahtjev koji se može poslati putem sustava e-Građani ili uz pomoć ovlaštenih institucija i gospodarskih subjekata, među kojima su priređivači igara na sreću, Hrvatski zavod za socijalni rad te zdravstvene ustanove koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja i liječenjem ovisnosti.

U pravilu je potrebna pisana suglasnost osobe koja traži isključenje, osim kada je ono određeno kao zaštitna mjera ili posebna obveza u sudskom postupku. Isključenje se može zatražiti na tri ili šest mjeseci, godinu dana, tri godine, pet godina ili trajno. Tromjesečno isključenje nije moguće opozvati, dok se zahtjev za prijevremeni opoziv može podnijeti tek nakon proteka najmanje tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

A po isteku razdoblja na koje je određeno, isključenje prestaje automatski, a korisnik o tome dobiva obavijest putem sustava e-Građani ili elektroničke pošte. Pritom su svi licencirani priređivači igara na sreću obvezni provjeriti da li se osoba nalazi u registru i zabraniti joj igranje, te su im u suprotnom predviđene kazne.

Igor Knežević

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U RUJNU 2026.

16. srpnja 2026. godine održana je 49. sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku izdajamo najvažniju odluku.

Lijek za liječenje Duchenneove mišićne distrofije

Upravno vijeće HZZO-a na sjednici održanoj 16. srpnja 2026. godine prihvatilo je prijedlog Povjerenstva za lijekove HZZO-a koje je dalo pozitivno mišljenje za stavljanje lijeka s djelatnom tvari givinostat na osnovnu listu lijekova HZZO-a.

Lijek će se u cijelosti primjenjivati na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja, jednako kao i u drugim državama članicama Europske unije.

Indiciran je za liječenje Duchenneove mišićne distrofije kod pokretnih bolesnika u dobi od šest godina i starijih, uz istodobno liječenje kortikosteroidima,

sukladno važećem odobrenju prema rješenju Europske komisije, odnosno Europske agencije za lijekove i medicinske proizvode (EMA).

HZZO je svjestan važnosti lijeka za koji do sada u Republici Hrvatskoj nije postojala alternativa u liječenju ove rijetke genetske bolesti te je uvažavajući prirodu bolesti i utjecaj Duchenneove mišićne distrofije na život oboljelih i njihovih obitelji, u najkraćem mogućem roku učinio sve kako bi lijek bio dostupan pacijentima koji ga trebaju.

Nositelj odobrenja za stavljanje lijeka u promet u Republici Hrvatskoj zahtjev je podnio 15. lipnja 2026. godine, nakon čega je HZZO brзом reakcijom omogućio stavljanje lijeka zaštićenog naziva Duvyzat na listu lijekova HZZO-a te je lijek dostupan od 17. srpnja 2026. godine.

Očekujemo da će lijek biti djelotvoran, usporiti napredovanje bolesti, očuvati funkcije mišića i doprinijeti poboljšanju kvalitete života malih pacijenata.

Ishodi liječenja će se pomno pratiti, te će o njima javnost pravodobno biti obavještena.

NOVOSTI KOJE DONOSI PRAVILNIK O KRITERIJIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA IZ OBVEZNOGA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

(3. dio)

Osnovica za naknadu plaće

Radi postizanja transparentnosti i lakšeg razumijevanja propisa kojima se regulira utvrđivanje osnovice za naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad dodatno se pojašnjava navedeni postupak.

Tako se člankom 55. Pravilnika preciznije određuje način utvrđivanja osnovice za naknadu plaće, odnosno jasno se definira što se podrazumijeva redovitom mjesečnom plaćom u smislu ostvarivanja prava na naknadu plaće iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, kada se varijabilni dio plaće uračunava u osnovicu za naknadu plaće te se definira korektivna satna osnovica.

Osiguraniku koji ostvaruje plaću, osnovicu za utvrđivanje naknade plaće čini prosječni iznos redovite mjesečne plaće, **koja mu je isplaćena u novcu**, u posljednjih šest

mjeseci koji prethode mjesecu u kojem je nastupilo osiguranje na osnovu kojeg se stječe pravo na naknadu plaće.

Pod prosječnim iznosom redovite mjesečne plaće podrazumijeva se iznos dobiven na način da se zbroj isplaćenih redovitih mjesečnih plaća podijeli s brojem sati rada za koje su isplaćene.

Redovita mjesečna plaća, u smislu ostvarivanja prava na naknadu plaće iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, je plaća koju osiguranik **ostvaruje za obavljeni rad u određenom mjesecu i to za odrađeni broj sati u tom mjesecu**, dok se **primitci** koje osiguranik ostvaruje temeljem radnog odnosa, a **koji se ne mogu iskazati u satima rada, ne uračunavaju u osnovicu za naknadu plaće**.

Pod isplaćenom plaćom podrazumijeva se redovita

IZ SADRŽAJA:

- Lijek za liječenje Duchenneove mišićne distrofije stavljen na osnovnu listu lijekova

- Novosti koje donosi pravilnik o kriterijima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja 3. dio)

- Neprimjereno povećanje naknade plaće

- Osnovica za naknadu plaće samostalnih obveznika uplate doprinosa

mjesečna plaća osiguranika te naknada plaće isplaćene za vrijeme odsutnosti s rada (godišnji odmor, plaćeni dopust i privremena nesposobnost) koju isplaćuje na teret svojih sredstava pravna ili fizička osoba kod koje je osiguranik zaposlen (plaća isplaćena u tekućem mjesecu za taj mjesec odnosno u tekućem mjesecu za prethodni mjesec).

Iznimno, ako je ugovorom o radu utvrđeno da se redovita mjesečna plaća osiguranika sastoji od **osnovnoga i varijabilnoga dijela**, varijabilni dio se uračunava u osnovicu od koje se utvrđuje naknada plaće pod uvjetom da ima stalni karakter, odnosno da se isplaćuje svaki mjesec neovisno o tome što se iznos varijabilnog dijela može razlikovati iz mjeseca u mjesec.

Ako osiguranik ne ostvaruje naknadu plaće za cijeli mjesec ili za puno radno vrijeme već za određeni broj sati u mjesecu, a utvrđena satna osnovica prelazi najviši mjesečni iznos koji može teretiti sredstva HZZO-a ili državnog proračuna za puno radno vrijeme i cijeli mjesec, satna osnovica za naknadu plaće utvrđuje se na način da se najviši mjesečni iznos naknade plaće utvrđen u članku 55. stavku 3. ZOZO-a (225,5 % proračunske osnovice – 995,45 eura) podijeli s brojem sati mjeseca za koji se ostvaruje naknada plaće (**korektivna osnovica**).

Utvrđena satna osnovica množi se s brojem sati izostanka s rada zbog privremene nesposobnosti u mjesecu za koji se ostvaruje naknada plaće.

Neprimjereno povećana plaća

Jedna od bitnih novina odnosi se i na slučaj neprimjerenog povećanja naknade plaće. Propisuju se postupanje u slučaju kada se u kontroli podataka o isplaćenim plaćama na osnovi kojih se utvrđuje osnovica za naknadu plaće utvrdi neprimjereno uvećana plaća u odnosu na ranije isplaćene plaće radi ostvarivanja višeg iznosa naknade plaće na teret sredstava HZZO-a ili državnog proračuna.

Ako se u postupku kontrole utvrdi da je u šestomjesečnom razdoblju, koje prethodi mjesecu u kojem je nastupio osiguranik slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, osiguraniku neprimjereno uvećana plaća u odnosu na ranije isplaćivane plaće, a radi ostvarivanja prava na viši iznos naknade plaće na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja odnosno državnog proračuna, osnovica za naknadu plaće utvrdit će u dogovoru s poslodavcem koji je izdao potvrdu o plaći, uzimajući u obzir do tada isplaćivane plaće osiguraniku i ostalim radnicima poslodavca za istovrsne poslove i zadatke.

Ako se osnovica za naknadu plaće ne može utvrditi u dogovoru s poslodavcem, osnovica za naknadu plaće utvrdit će se od propisane najniže osnovice osiguranja koja služi za obračun i plaćanje doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje važeće za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osiguranik slučaj, umanjene za doprinos iz osnovice i porez.

Osnovica za naknadu plaće samostalnih obveznika uplate doprinosa

Osnovica za naknadu plaće samostalnih obveznika uplate doprinosa je mjesečna osnovica osiguranja toga osiguranika propisana za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, umanjena za doprinos za mirovinsko osiguranje i porez, na koju su u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem

je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, plaćeni dospelji doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje.

Ako nisu plaćeni dospelji doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje u navedenom šestomjesečnom razdoblju, osiguranik ne ostvaruje naknadu plaće na teret HZZO-a ili državnog proračuna već se njegova prava sužavaju na hitnu medicinsku pomoć.

Osiguranik koji je izabrao svojom odlukom višu osnovicu osiguranja ostvaruje temeljem iste naknadu plaće pod uvjetom da je na tu višu osnovicu bio osiguran cijelo obračunsko razdoblje i da je za to razdoblje platio dospelje doprinosa.

U protivnom, osnovicu za naknadu plaće čini mjesečna osnovica osiguranja za osnovu osiguranja tog osiguranika propisana za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Prosječna osnovica osiguranja samostalnih obveznika uplate doprinosa

Definira se prosječna osnovica za naknadu plaće samostalnih obveznika uplate doprinosa na način da ista podrazumijeva osnovicu dobivenu tako da se zbroj osnovica osiguranja na koje su plaćeni dospelji doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje, važećih u šestomjesečnom razdoblju, podijeli sa zbrojem radnih sati u tom razdoblju prema mjesečnom fondu sati za puno radno vrijeme od 40 sati tjedno.

Primjena iste osnovice za naknadu plaće

Člankom 64. Pravilnika se, kao i do sada, na isti način propisuju mogućnost primjene povoljnije osnovice za utvrđivanje naknade plaće, a čija je svrha zaštita osiguranika koji zbog dužeg trajanja privremenih nesposobnosti za rad nisu u propisanom obračunskom razdoblju od šest mjeseci prije mjeseca u kojem im je utvrđena nova privremena nesposobnost za rad imali isplaćene barem dvije plaće te bi im se osnovica za naknadu plaće, kada ista tereti sredstva HZZO-a i državnog proračuna, utvrđivala primjenom najniže osnovice osiguranja u skladu s člankom 54. stavkom 5. ZOZO-a.

Osnovica za naknadu plaće utvrđena prema odredbama ZOZO-a i Pravilnika služi za obračun naknade plaće za sve vrijeme trajanja privremene nesposobnosti.

Iznimno od navedenog, kada je izabrani doktor zaključio osiguraniku privremenu nesposobnost te ju ponovno utvrdio u rokovima i pod uvjetima utvrđenim Pravilnikom, ne utvrđuje se nova osnovica za obračun naknade plaće, koja tereti sredstva HZZO-a ili državnog proračuna, već se osiguraniku naknada plaće obračunava prema osnovici utvrđenoj za prethodno utvrđenu privremenu nesposobnost, ako je to za osiguranika povoljnije.

Osiguraniku se naknada plaće obračunava i isplaćuje od prethodno utvrđene osnovice kada mu je:

1. privremena nesposobnost ponovno utvrđena u roku od najduže 30 kalendarskih dana od dana zaključenja prethodne privremene nesposobnosti i to prema istoj šifri bolesti po međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB)

2. primjena nesposobnost ponovno utvrđena sljedećeg kalendarskog dana od dana zaključenja ranije

utvrđene privremene nesposobnosti zbog istog uzroka privremene nesposobnosti, ali zbog druge šifre bolesti prema MKB-u.

Pod uzrokom privremene nesposobnosti podrazumijeva se bolest neovisno o njezinoj šifri prema MKB-u te drugi pojedinačni razlog odsutnosti s rada za koji osiguraniku pripada pravo na naknadu plaće.

Pod uzrokom bolesti podrazumijevaju se privremene nesposobnosti utvrđene zbog bolesti ili ozljede, liječenja ili medicinskog ispitivanja, transplantacije živog tkiva i organa u korist druge osigurane osobe, bolesti i komplikacije u vezi s trudnoćom i porodom, privremena nesposobnost zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu i zbog priznate ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

Pod drugim pojedinačnim razlozima odsutnosti s rada za koje osiguraniku pripada pravo na naknadu plaće podrazumijevaju se: rodiljni dopust, njega člana obitelji, pratnja, izolacija kliconoše i izolacija zbog pojave zaraze u okolini osiguranika.

Iznimna mogućnost primjene prethodno utvrđene osnovice za naknadu plaće, iako je promijenjen uzrok privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad, propisuje se u slučajevima kada je privremena

nesposobnost utvrđena zbog korištenja rodiljnog dopusta koji započinje neposredno (**bez i jednog dana prekida**) nakon korištenja privremene nesposobnosti zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom, nakon završetka odnosno prekida roditeljskog dopusta ili dopusta radi skrbi i njega djeteta s teškoćama u razvoju.

Novina se odnosi na taksativno utvrđene privremene nesposobnosti čiji je uzrok bolest, za razliku od drugih uzroka privremene nesposobnosti za rad (rodiljni dopust, njega člana obitelji, pratnja, izolacija kliconoše i izolacija zbog pojave zaraze u okolini osiguranika).

Novčana naknada zbog nemogućnosti obavljanja poslova na osnovi kojih se ostvaruje drugi dohodak

Novčana naknada zbog nemogućnosti obavljanja poslova na osnovi kojih se ostvaruje drugi dohodak obračunava se također kao satna osnovica za najviše 40 sati tjedno, a ne kao prosječna dnevna naknada za šest radnih dana u tjednu.

NAKNADA ZA TROŠKOVE PRIJEVOZA

Naknada za troškove prijevoza

Člancima 75. do 82. Pravilnika regulira se naknada za troškove prijevoza u vezi s korištenjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: naknada za troškove prijevoza). Navedenim odredbama izvršeno je usklađenje u dijelu ostvarivanja prava na naknadu za troškove prijevoza sa ZOZO-om koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2025. godine. Također se detaljnije propisuju kriteriji za ostvarivanje toga prava.

Naime, jedan od osnovnih uvjeta za ostvarivanje prava, pored toga da osigurana osoba ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza, jest da je prema podacima Interaktivne karte Hrvatskog autokluba (HAK) na dan obrade zahtjeva ispunjen uvjet udaljenosti 50 i više kilometara, i to od adrese prebivališta odnosno boravišta (u daljnjem tekstu: adresa) osigurane osobe do adrese ugovornog pružatelja zdravstvene zaštite.

Ako od adrese osigurane osobe do adrese ugovornog pružatelja zdravstvene zaštite (u polasku) nije ispunjen uvjet udaljenosti, neovisno o tome koja je udaljenost od adrese ugovornog pružatelja zdravstvene zaštite do adrese osigurane osobe (u povratku), nije ispunjen uvjet udaljenosti te osigurana osoba ne može ostvariti pravo na naknadu za troškove prijevoza.

Dakle, naknada za troškove prijevoza utvrđuje se uvijek

na način da se utvrdi udaljenost od adrese osigurane osobe do adrese ugovornog pružatelja zdravstvene zaštite kojem je upućena.

Ako je uvjet kilometraže ispunjen, utvrđena kilometraža se udvostručuje neovisno o tome je li ispunjen uvjet kilometraže u povratku prema Interaktivnoj karti HAK-a i koliko ta kilometraža iznosi.

Utvrđena udaljenost od adrese osigurane osobe do adrese ugovornog pružatelja zdravstvene zaštite množi se sa dva (odlazak i povratak) pod uvjetom da osigurana osoba nije koristila sanitetski prijevoz u odlasku ili povratku te zatim množi sa 0,025% proračunske osnovice (0,11 eura) po kilometru.

S obzirom da je ZOZO-om propisano da zahtjev za novčanu potraživanja zastarijeva za tri godine, osigurana osoba u tom roku može podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade za troškove prijevoza, a relevantni podaci o udaljenosti iz Interaktivne karte HAK-a mogu biti promjenjivi u odnosu na dan korištenja zdravstvene zaštite te se stoga propisuje da se uvjet ispunjenja udaljenosti utvrđuje na dan obrade zahtjeva.

Isto tako moguće su situacije da Interaktivna karta HAK-a ne sadrži podatke o udaljenosti između adresa te se u tom slučaju primjenjuje najkraća relacija prema podacima kojima navedena karta raspolaže.

(Nastavak u sljedećem broju)

- Primjena iste osnovice za naknadu plaće

- Naknada za troškove prijevoza

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Zvonimir-Ante Korda dr. med., spec.

Urednice priloga: Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Upravno vijeće HZMO-a donijelo odluke o usklađivanju mirovina Aktualna vrijednost mirovine od 1. srpnja 2026. povećana za 5,40 %

Na 26. sjednici Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje održanoj 26. kolovoza 2026. donesena je **Odluka o aktualnoj vrijednosti mirovine (AVM) od 1. srpnja 2026. koja iznosi 15,64 EUR**, a izračunana je na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku.

Budući da je AVM od 1. siječnja 2026. iznosio 14,84 EUR, **a stopa povećanja AVM-a od 1. srpnja 2026. iznosi 5,40 %, novi AVM iznosi 15,64 EUR.**

Stopa usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine koja se primjenjuje **1. siječnja i 1. srpnja** svake kalendarske godine određuje se tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi.

Ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50 %, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 15 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 85 % stope promjene prosječne bruto plaće.

Ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50 %, stopa usklađivanja mirovina određuje se tako da se zbroji 85 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 15 % stope promjene prosječne bruto plaće.

Udio stope promjene indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa promjene manji je od 50 %, što znači da se stopa godišnjeg rasta mirovina određuje tako da se zbroji 15 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 85 % stope promjene prosječne bruto plaće, tako da stopa usklađivanja **od 1. srpnja 2026. iznosi 5,40 %.**

Mirovine povećane prema novoj aktualnoj vrijednosti isplatit će se u rujnu (s mirovinom za kolovoz), zajedno s razlikom za srpanj 2026.

Na sjednici su donesene i **Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. srpnja 2026., prema kojoj najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža od 1. srpnja 2026. iznosi 16,58 EUR**, te **Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. srpnja 2026.,** prema kojoj osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja, nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti iznosi **358,48 EUR.**

Pravo na dio obiteljske mirovine - novi AVM

Kako bi ostvarili pravo na dio obiteljske mirovine iza preminulog supružnika, korisnicima mirovine mora biti priznato pravo na osobnu (starosnu ili prijevremenu starosnu ili invalidsku mirovinu) i na obiteljsku mirovinu. Jedan od uvjeta za korištenje dijela obiteljske mirovine jest da ukupna svota mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj (I. i II. stup) ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine (AVM). Novom odlukom AVM povećan je za 5,40 % i od 1. srpnja 2026. iznosi 15,64 EUR te je novi iznos najviše mirovine, uz koji je omogućeno korištenje dijela obiteljske mirovine, 1.251,20 EUR.

Uz to, uvjeti za korištenje dijela obiteljske mirovine su sljedeći:

- navršених 65 godina života
- udovica/udovac je jedini korisnik obiteljske mirovine (uz iznimku da se isplata dijela obiteljske mirovine može odrediti onom članu obitelji koji koristi obiteljsku mirovinu uz druge članove obitelji kojima je utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti ili opća nesposobnost za rad ili uz dijete kojem je priznat status osobe s invaliditetom).

Nakon provedenog upravnog postupka, korisnici koji su podnijeli zahtjev za priznanje prava na obiteljsku mirovinu i zahtjev za isplatu dijela obiteljske mirovine, primit će dva rješenja:

- rješenje o priznanju prava na obiteljsku mirovinu
- rješenje o određivanju isplate dijela obiteljske mirovine.

Isplaćuje se za korisnika povoljnije mirovinsko primanje (osobna mirovina uz dio obiteljske ili obiteljska mirovina). **Iznos dijela obiteljske mirovine određuje se u visini od 27 % od obiteljske mirovine za jednog člana obitelji.** Zahtjev za isplatu dijela obiteljske mirovine može se podnijeti u svim područnim službama/uredima HZMO-a prema mjestu prebivališta, poštanskim uredima diljem Republike Hrvatske, Mirovinskim informativnim centrima ili online putem e-Usluga HZMO-a unutar sustava e-Građani.

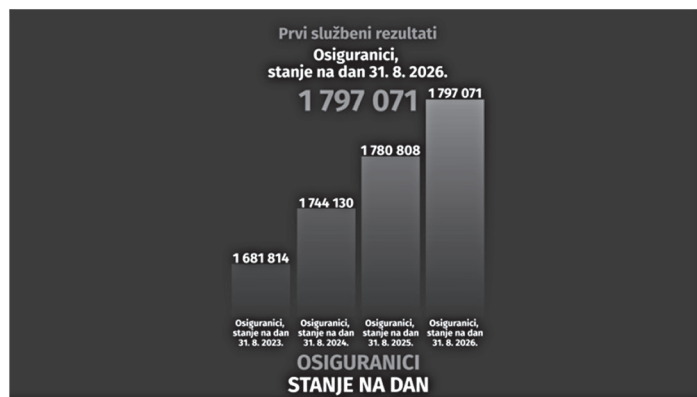
Prvi rezultati Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju osiguranika za kolovoz 2026.

Prema prvim podatcima, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje na dan 31. kolovoza 2026. bilježi 1 797 071 osiguranika.

Broj osiguranika u kolovozu 2026. u odnosu na isti mjesec prethodnih godina pokazuje rast:

- u odnosu na 31. kolovoza 2025. - povećanje od 0,91 %, odnosno 16 263 osiguranika više
- u odnosu na 31. kolovoza 2024. - povećanje od 3,04 %, odnosno 52 941 osiguranika više
- u odnosu na 31. kolovoza 2023. - povećanje od 6,85 %, odnosno 115 257 osiguranika više.

Prema djelatnostima, najveći broj osiguranika na kraju kolovoza 2026. bilježi se u:

- trgovini na veliko i malo - 245 991 osiguranik
- prerađivačkoj industriji - 242 489 osiguranik
- građevinarstvu - 155 135 osiguranika
- smještaju te pripremi i usluživanju hrane - 149 285 osiguranika.

Međunarodni savjetodavni dani u Čakovcu

HZMO u suradnji s nositeljem mirovinskog osiguranja iz R Austrije organizira Međunarodne savjetodavne dane koji će se održati u Čakovcu 18. rujna 2026., u prostorijama Vijećnice Grada Čakovca, ulica kralja Tomislava 15, od 9 do 13 sati.

Pozivamo sve zainteresirane osiguranike koji su zaposleni, samozaposleni ili su bili zaposleni u R Austriji, da dođu na međunarodne savjetodavne dane te saznaju sve o pravima iz mirovinskog osiguranja, trajanju postupka i načinu ostvarivanja prava. Molimo da prethodno dogovorite svoj termin za sudjelovanje telefonom na broj 040 313 601 ili e-poštom iva.najman@mirovinsko.hr.

Napominjemo da je na savjetovanje potrebno donijeti svoju dokumentaciju o mirovinskom osiguranju ili dokaze o radu te osobnu iskaznicu ili putovnicu.

 REPUBLIKA HRVATSKA / REPUBLIK KROATIEN	 AUSTRIJA / ÖSTERREICH
Međunarodno mirovinsko savjetovanje	Internationale Pensionsberatung
Zaposleni ste ili ste bili zaposleni u Hrvatskoj ili Austriji? Stručni suradnici nositelja mirovinskog osiguranja vas savjetuju.	Sie sind oder waren in Kroatien oder Österreich tätig? Experten der Pensionsversicherungsträger beraten Sie.
Mjesto / Vrijeme	Ort / Termin
ČAKOVEC 18.9.2026. Vijećnica Grada Čakovca Ulica kralja Tomislava 15 40 000 Čakovec	
Petak / Freitag, 9:00 - 13:00 sati / Uhr	
Utvrdjivanje termina / Terminvereinbarung: e-mail: iva.najman@mirovinsko.hr tel. 040 313 601	
Molimo vas, ne zaboravite ponijeti svoje dokumente o osiguranju i osobnu iskaznicu ili putovnicu.	Vergessen Sie bitte Ihre Versicherungsunterlagen und Ihren Personalausweis oder Reisepass nicht.
 Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	 Pensionsversicherung Österreich

KORISNICI MIROVINA - statistika za srpanj 2026. – isplata u kolovozu 2026.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO*		
Starosna mirovina	410 212	721,31 EUR
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	60 353	799,64 EUR
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	60 810	649,66 EUR
Prijevremena starosna mirovina	81 213	603,62 EUR
Prijevremena starosna mirovina bez smanjenja polaznog faktora	99 024	744,71 EUR
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	377	641,85 EUR
Invalidska mirovina	80221	530,22 EUR
Obiteljska mirovina	151 183	546,13 EUR
I. UKUPNO - ZOMO	943 393	669,67 EUR
II. Djelatne vojne osobe - DVO	16 271	953,06 EUR
III. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOHBDR	72 405	1.442,69 EUR
IV. Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	8 136	819,69 EUR
SVEUKUPNO I.+II.+III.+IV.	1 040 205	729,09 EUR
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	102 698	1029,44 EUR
Korisnici osnovnih mirovina	30 500	865,38 EUR
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	283 734	477,55 EUR
Korisnici kojima je isplaćena osobna i dio obiteljske mirovine (DOM)	113 203	738,18 EUR

* bez međunarodnih ugovora

Ukupan broj osiguranika	1 802 261
Ukupan broj korisnika mirovine	1 234 791
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,46
Prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj za svibanj 2026.	1.555 EUR
Prosječna sveukupna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2026. godini (bez međunarodnih ugovora)	723,84 EUR
Korisnici mirovina - muškarci (46,54 %)	574 746
Korisnici mirovina - žene (53,46 %)	660 045
Prosječan mirovinski staž ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	32 godine
Prosječna dob ukupnog broja korisnika mirovina - ZOMO	73 godine
Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine ostvarene u 2026. godini - ZOMO	36 godina
Prosječna dob korisnika starosne mirovine ostvarene u 2026. godini - ZOMO	64 godine

Izabrana nova predsjednica

Krajem svibnja 2026. godine istarska Podružnica SUH-a Novigrad na Skupštini je za novu predsjednicu izabrala Marielu Radin. Dosadašnja dugogodišnja predsjednica Rosetta Milos odlučila je prepustiti palicu mlađoj kolegici, ali je i dalje ostala prisutna u radu podružnice, te je izabrana na mjesto tajnice, kako bi upravo pomogla novom vodstvu i uputila ih u dosadašnji rad. Malo je reći koliki je trag Rosetta ostavila u podružnici Novigrad, s obzirom da je prije 20 godina bila jedna od njezinih osnivača, a posljednjih 10 godina i njezina predsjednica.

„Došlo je vrijeme za mlađe, ja sam tu i dalje da pomognem koliko mogu“, kazala nam je Rosetta u razgovoru. Središnji ured SUH-a i ovim putem joj iskazuje zahvalnost za dosadašnji dugogodišnji kvalitetni rad, a novoj predsjednici Marieli želimo puno uspjeha u budućem radu.

I.K.

Ljeto bogato aktivnostima

U Udruzi SUH-a Samobor ljeto je bilo bogato aktivnostima. Svaki ponedjeljak, srijedu i petak održavalo se nordijsko hodaње po šetnici u Samoboru. Ova zdrava aktivnost traje oko sat vremena, a svaki put se na hodaњу i druženju okupi 30 do 40 članova. Uz nordijsko hodaње samoborski umirovljenici učestalo provode još jednu zdravu aktivnost, a to je ples. Svaki mjesec okupljaju se u restoranu Gradna i plešu uz živu glazbu. To je najposjećenija aktivnost na kojoj se okupi i do 90 članova.

U udruzi se od srpnja provode i aktivnosti u sklopu EU projekta „Treći val“. Medicinska gimnastika održava se svaku srijedu i petak, a srijedom se održavaju i društvene igre, pa se tako Samoborci druže uz pikado, belu, šah i Čovječe ne ljuti se.

Nakon niza aktivnosti u Samoboru došlo je vrijeme i za izlet, pa je tako 37 naših penzića 18. kolovoza 2026. godine otišlo na izlet u Dramalj. Tamo su uživali u kupanju, suncu, ali i kartanju u hladovini, a nakon čega su svi otišli na zajednički ručak u hotel Riviera, gdje su se nastavili zabavljati.

M.B.

ZABAVNI KUTAK

Danas je sve naopako. Upravo sam vidio kako djed pomaže mladiću koji je zurio u svoj telefon da prijeđe ulicu!

Ulazi baka u autobus i kaže kondukeru: Joj sine, ja stvarno nemam novca za autobus, može jedno jaje umjesto karte? Konduker: Može, uđite! Tako baka i drugi dan. Trećeg dana isto, a konduker joj kaže: Može bako još ovaj put, ali nemojte mi više donositi jaja. Dolazi baka četvrti dan i u ruci nosi kokoš. Ulazi u autobus i kaže kondukeru: Mjesečna karta!

Kada imate 20 godina i nešto vam ispadne, pokupite to s poda. Kada imate 80 godina i nešto vam ispadne, odlučite da vam to više ne treba.

Završio stari limun u bolnici, sav nikakav, na izmaku snage. Zvan sebe, mlađi limun prilazi doktoru i upita ga: „Doktore, doktore, ima li mu nade (limunade)?“

Razvode se djed i baka u stotoj godini života. Sudac ih sav u čudu promatra pa kaže:

Dobro, nema problema, razvest ću vas, ali što ste do sad čekali?! Baka će: Već 70 godina smo u lošim odnosima, ali nismo htjeli stresirati djecu, pa smo čekali da nam djeca umru.

Zaustavi policajac stariju gospođu i kaže joj: Gospođo, znate li da ste prekoračili dozvoljenu brzinu? Gospođa mirno odgovara: Znam sine... ali ja moram voziti brzo prije nego što zaboravim kamo idem!

Našle se dvije plavuše i jedna kaže drugoj: Znaš li da Nova godina pada točno na petak! A druga će: Jao, nadam se da nije petak 13.!

Razgovaraju šef jednog skladišta i njegov prijatelj: Znači, rješenje uvijek tražite noćnog čuvara za skladište. Reagira li itko na vaše oglase? I te kako, mnogi. U međuvremenu su nas već triput pokrali!

Dan župe svetog Jakova u Oborovu

Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske Rugvica sudjelovala je 25. srpnja 2026. godine u obilježavanju dana župe svetog Jakova u Oborovu. Proslava je započela svetom misom u župnoj crkvi u Oborovu sjećanjem na ovog sveca o čijim su velikim djelima govorili župnik iz Oborova te njegovi gosti, svećenici iz Siska i Kloštar Ivanića. Sam događaj posjetili su brojni vjernici iz Oborova i drugih župa. Članice podružnice Rugvica pomogle su u obilježavanju ove svetkovine pripremom domaćih kolača, koje su nakon mise uz catering konzumirali svi posjetitelji navedenog slavlja u dvorištu crkve. Na tome je nakon svete mise javno zahvalio župnik i pohvalio spremnost SUH-ove podružnice Rugvica da pomogne u organizaciji ovakvih događanja.

A onda je 11. kolovoza 2026. godine podružnica organizirala izlet u uvalu Dražica na otoku Krku. Bio je to jednodnevni izlet u destinaciju koju članovi još nisu posjetili i mnogi su se pitali što im to ova uvala može pružiti, a da već nisu vidjeli i doživjeli

negdje drugdje na Jadranskom moru. No, članovi podružnice bili su oduševljeni samom lokacijom, plažom i borikom koji pruža mnogo hlada u dane toplinskog udara. Oduševljenje se nastavilo i s ugostiteljskim objektima koji pružaju kvalitetne usluge u posluživanju hladnih pića, sladoleda, jela i svega ostalog što je potrebno za ugodan boravak na plaži. Svi se slažu da je ovo bio još jedan kvalitetan događaj uz lijepo druženje članova podružnice Rugvica, ali i sa izletnicima iz drugih kontinentalnih gradova lijepe naše. Umorni, ali i te kako zadovoljni, vratili su se svojim domovima.

Zoran Ivančević

BJELOVAR Folkloriši uveličali Dane općine Omišalj

Članovi SUH-ove podružnice Bjelovar posjetili su 27. lipnja 2026. godine otok Krk kako bi sudjelovali u proslavi Dana općine Omišalj. Središnji događaj posjeta bio je tradicionalni glazbeni susret „Na tanko i debelo“, koji se svake godine održava u Omišlju. Ovaj susret slavi i čuva od zaborava specifično dvoglasje tijesnih intervala i sviranje na sopilama, koji su pod

zaštitom UNESCO-a. Uz domaće čuvare baštine, nastupili su i VIS „Bjelovarska srca“, bečari pod vodstvom Željka Hanžeka i KUD „Veliko Trojstvo“. Spoj otočnog melosa i prepoznatljive kontinentalne pjesme te bečarca stvorili su jedinstvenu atmosferu na ispunjenom trgu. Nakon službenog folklornog dijela programa domaćini i gosti nastavili su druženje na zajedničkoj večeri, a susret je zaokružen svečanom razmjenom prigodnih poklona u znak zahvale na gostoprimstvu i uspješnoj kulturnoj suradnji.

Mjesec dana kasnije, 24. srpnja podružnica Bjelovar održala je svoju redovnu godišnju skupštinu. Predsjednica podružnice Ana Široki podnijela je opširno izvješće o radu udruge za razdoblje od 30. lipnja 2025. do 30. lipnja 2026. godine. U proteklom razdoblju organizirane su brojne radionice te predavanja liječnika i stručnjaka specijaliziranih za probleme osoba treće životne dobi. Svakog utorka za članove je organizirano besplatno mjerenje krvnog tlaka i razine šećera u krvi. Redovito se obilazilo članove smještene u domove umirovljenika i darovalo prigodnim sitnicama povodom božićnih i uskrasnih blagdana. Za članove su organizirani i edukativni izleti, ljetovanje te odlazak na rehabilitaciju. Podružnica Bjelovar nastavlja s radom u svrhu poboljšanja položaja i prava svih umirovljenika pomažući ne samo svojim članovima već i svim socijalno ugroženim sugrađanima.

Javorka Grgić

VELIKA GORICA Kupanje u Dražici

Podružnica SUH-a iz Velike Gorice organizirala je za svoje članove kupanje na moru kroz četiri jednodnevna izleta tijekom srpnja i kolovoza 2026. godine, i to po dva izleta u svakom mjesecu. Prvi izlet organiziran je 4. srpnja, a destinacija je bila otok i istoimeni grad Krk, i prekrasna uvala Dražica. Naše kolege su se odmarale u borovoj šumi i plivali u lijepom, toplom moru. Bila je to idealna prilika za učvršćivanje starih i sklapanje novih prijateljstava. Uslijedili su novi izleti, u Medveju, Novi Vinodolski i plažu Ježevac opet u gradu Krku. Najljepše trenutke treba zabilježiti fotoaparatom, a kakvo je to veselo društvo bilo može se vidjeti na slici koja govori 1.000 riječi.

Stjepan Milobara

SPLIT

aktivnosti

Izlet brodom na Šoltu

Članovi SUH-ove podružnice iz Splita 11. srpnja 2026. godine otišli su na jednodnevni izlet u Omiš, i u Maslinicu na otoku Šolti. Polazak je bio autobusom u 8 sati iz Spli-

ta, a u Omišu je umirovljenike dočekaao brod "Kairos". Ploveći Jadranom članovi SUH-a imali su priliku uživati u finom ručku na brodu u vidu ribe ili mesa, a u aranžman je bilo uključeno i piće - sokovi, vino i kava. Osim neizostavnog kupanja, sunčanja i uživanja u prekrasnom sunčanom danu, članice SUH-a Split razveselile su sve prisutne kada su zaplesale valcer na rivi u Maslinici.

Veselju još nije bio kraj jer se na brodu zapjevalo uz otvaranje šampanjca. U kasnim popodnevrim satima uslijedio je povratak u Split. Umirovljenici su veseli i puni dojmova došli svojim kućama.

Asja Tomin

LABIN Kada su vrućine, pravac u planine

Čak 107 članova Podružnice SUH-a Labin 24. srpnja 2026. godine bilo je na jednodnevnom izletu u Alpama. Najprije su posjetili Camporosso (Žabnice) pa žičarom i Monte Lussari (Svete Višarje), bajkovito mjesto smješteno na istoimenoj planini na 1789 metara nadmorske visine. Monte Lussari nalazi se na tromeđi Italije, Slovenije i Austrije, i jedno je od najpoznatijih europskih hodočasničkih svetišta. Umirovljenici su uživali u spektakularnoj planinskoj panorami i jedinstvenom pogledu na Julijske Alpe, okolne doline i šarmantna alpska sela.

Sljedeća destinacija bio je Tarvisio (Trbiž), planinski gradić smješten u dolini Val Canale i okružen stoljetnom šumom, površinom najvećom državnim šumom u Italiji. Nezaobilazan je bio i posjet legendarnoj natkrivenoj gradskoj tržnici poznatoj po bogatoj ponudi kožne galanterije i odjeće. U povratku su članovi prošetali poznatim slovenskim skijaškim mjestom - Kranjskom gorom, gdje su se okrijepili dobrim kolačima i sladoledom. Za labinske umirovljenike bio je to još jedan aktivan i lijepo ispunjen dan proveden u zajedničkom druženju na svježem zraku.

Eni Modrušan

Podružnica sindikata umirovljenika Hrvatske Dugo Selo krajem svibnja 2026. započela je provedbu projekta „Zlatni puls“ usmjerenog na aktivno, zdravo i dostojanstveno starenje te uključivanje osoba starijih od 55 godina i umirovljenika u život lokalne zajednice. Projekt Zlatni puls omogućuje starijim osobama i umirovljenicima sudjelovanje u rekreativnim, edukativnim, kulturnim, savjetodavnim i društvenim sadržajima koji doprinose zdravlju, druženju, učenju i kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena. Projekt financira Europski socijalni fond plus (ESF+), a sudjelovanje u aktivnostima je besplatno.

DUGO SELO

Projekt „Zlatni puls“

Projekt je započeo u lipnju kada su se održale razne aktivnosti - zbor, boćanje, pecanje, stolni tenis te igre spretnosti i brzine. Organiziran je i zdravstveni info kutak s mjerenjem zdravstvenih parametara i savjetovanjem. Uslijedile su društvene aktivnosti pa se tako kartala bela, igrao pikado i šah, ispunjavale su se križaljke i sudoku. Sve aktivnosti usmjerene su na očuvanje mentalnog zdravlja, podršku i informiranje. U sklopu projekta organizirano je i savjetovanje koje je namijenjeno osobama koje žele razgovarati o svakodnevnim izazovima, stresu, usamljenosti, obiteljskim odnosima, promjenama koje donosi starija životna dob ili potrebom za emocionalnom podrškom. Kroz razgovor i informiranje sudionici su saznali više o važnosti brige za mentalno zdravlje, prevenciji stresa i usamljenosti te dostupnim oblicima podrške.

U sklopu projekta Zlatni puls 6. kolovoza 2026. godine organiziran je i besplatan jednodnevni izlet u Novi Vinodolski za 80 sudionika projekta s ciljem poticanja aktivnog uključivanja, druženja, socijalizacije i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena.

Marina Bračić

KOZARI BOK I PUTEVI

Uživanje u tradicionalnoj kuhinji i muškatu

Početkom ljeta članovi SUH-ove podružnice Kozari Bok i putevi iz Zagreba krenuli su na izlet u Bjelovarsko-bilogorsku županiju. Posjetili su izletišta i vinotočje Vinia u vlasništvu obitelji Šapić. Vinia se nalazi na prekrasnim brežuljcima u malom prigradskom mjestu Puričani nedaleko Bjelovara. Umirovljenici su u prekrasnoj prirodi najprije sudjelovali u prezentaciji zdravog spavanja, a potom su ih prezentatori počastili ručkom u restoranu i glazbom. Restoran nudi tradicionalnu kuhinju s domaćim jelima ispod peke, a muzika je bila plesna, kao na svadbi, pa su neki iskoristili priliku i zaplesali.

Vinia je poznata kao agroturizam koji nudi vrhunska vina, pa je očekivano uslijedila degustacija vina u vinskom podrumu. Umirovljenici su imali priliku kušati odličan muškat koji je dobio brojne nagrade. Pijucka-

jući vino članovi SUH-a uživali su u prekrasnom panoramskom pogledu na vinograde koji se prostiru uz selo, a s kojih se pruža pogled na Bjelovar i prekrasne zelene šume bjelovarsko-bilogorskog kraja. Bio je to divan jednostavni izlet u obiteljskom izletištu koji će svima ostati u prekrasnom sjećanju.

Marina Bračić

DONJI MIHOLJAC Osvrt na proteklo razdoblje

Podružnica SUH-a Donji Miholjac 22. srpnja 2026. godine održala je redovnu izvještajnu skupštinu na kojoj su usvojena izvješća o radu i planovi za buduće razdoblje. Predsjednica Snežana Terzić u izvješću o radu istaknula je kako je tijekom prošle godine naplaćeno 212 članarina, a pridružilo im se 27 novih članova. Iako su izleti među najvidljivijim aktivnostima podružnice, njezin rad ne svodi se samo na putovanja. Podružnica nastoji uključiti što više umirovljenika kroz raznolike programe druženja i

rekreacije radi očuvanja zdravlja i kvalitete života u trećoj životnoj dobi. Iz tog razloga provodi redovite sportske i rekreacijske aktivnosti poput gimnastike, stolnog tenisa i pikada, a članovima su na raspolaganju i zdravstvena predavanja. Umirovljenici su također sudjelovali na sportskim susretima, kulturnim događanjima i manifestacijama te brojnim izletima. Plan rada za nastavak godine uključuje putovanja u Tuzlu i na Brijune te obilježavanje Međunarodnog dana starijih osoba uz osigurana proračunska sredstva. Članove očekuju i tradicionalna proslava Martinja te božićno-novogodišnje druženje. Podružnica kroz svoj rad ostvaruje dobru suradnju s gradom Donjim Miholjcem, osnovnom školom Augusta Harambašića, turističkom zajednicom grada Donjeg Miholjca, gradskim društvom Crvenog križa, domom zdravlja, gradskom knjižnicom te drugim ustanovama i udrugama. Na skupštini je istaknuta želja da se u rad podružnice uključi još veći broj starijih osoba. Raznovrstan program omogućuje svakome da pronađe aktivnost koja odgovara njegovim interesima i mogućnostima, a upravo su druženje, rekreacija i aktivno provođenje slobodnog vremena važni za očuvanje zdravlja, kvalitete života i osjećaja pripadnosti zajednici u trećoj životnoj dobi.

Nakon službenog dijela skupštine uslijedilo je zajedničko druženje i ručak.

M.B.

PEŠČENICA Nakon kupanja nordijsko hodanje

Podružnica SUH-a Peščenica iz Zagreba aktivna je bila cijelo ljeto, organizirajući svake subote jednodnevne izlete na more. Pun autobus prilikom svakog putovanja SUH-ovce je vozio u grad Krk na istoimenom otoku, gdje su uživali u ljetnim radostima, suncu, kupanju, dobrom društvu i zabavi. Sa završetkom ljetne sezone kupanja, podružnica se okreće drugim aktivnostima, a jedna od njih je nordijsko hodanje, koje se održava svaki utorak i četvrtak, a održavala se i dio ljeta.

Ova lijepa i zdrava društvena aktivnost najčešće se održava u parku Maksimir, a zadnji put su, zbog iznimnih vrućina, umirovljenici hodali po Medvednici. Tamo se tradicionalno jeo grah u hladovini planinarskog doma Puntijarka. Za nordijsko hodanje uvijek ima zainteresiranih i obično se skupi desetak članova, a polaznici su i muškarci i žene. Podružnica Peščenica

poziva sve zainteresirane da im se pridruže na nordijskom hodaњу u nadolazećem razdoblju.

M.B.

Strah od beskućništva zamijenio zajednički suživot

Pat Dunn je umirovljena medicinska sestra iz Ontarija u Kanadi koja je osnovala neprofitnu organizaciju „Starije žene žive zajedno“. Organizacija trenutno broji više od 2.000 članica. Nakon iznenadne smrti supruga Pat se borila sa životnim troškovima. Zbog visokih cijena najma stanova nije mogla živjeti sama. Bila je u strahu jer je brzo trošila uštedevinu i shvatila da s njom neće moći živjeti do kraja života. Iako Pat ima dvoje odrasle djece, oni žive daleko i imaju svoje živote.

„Zlatne djevojke“ kao inspiracija

Inspiraciju za osnivanje organizacije pronašla je u američkoj humorističnoj seriji „Zlatne djevojke“ u kojoj četiri starije žene odlučuju dijeliti suživot u istoj kući. Pitala se postoji li još žena koje se nalaze u istoj situaciji, koje si ne mogu priuštiti samostalan život i koje bi željele živjeti s drugim ženama. Pomislila je da bi mogla organizirati nešto slično. Pat je tada imala 70 godina, ali je bila fizički aktivna – mogla se brinuti sama za sebe i nije trebala ničiju pomoć.

U veljači 2019. godine osnovala je Facebook grupu pod nazivom „Starije žene žive zajedno“ i pozvala žene koje žive same u Ontariju da joj se pridruže i razgovaraju o toj ideji. Kada su joj se počele javljati druge žene prvi put od smrti supruga osjetila je nadu. Nakon tjedan dana njezina Facebook grupa brojala je 50 članica, a nakon mjesec dana 200 članica. Tada se, priznaje, malo i uplašila jer je grupu osnovala da sebi pronađe sustanarke, a sada je osjećala obvezu da pomogne i drugim ženama koje su joj se obratile, a čije su životne priče bile vrlo teške. Pat je slušajući hrabre i snalažljive žene učila o svim preprekama sustava s kojima su se te žene suočavale.

Prilagodba trajala, ali se isplatila

U prosincu 2019. počela je živjeti u unajmljenoj kući s dvije žene koje je upoznala u grupi. Nikada nije živjela s osobama s kojima nije bila na neki način povezana, a sada živi s dvije potpuno nepoznate žene. Navodi kako im je trebalo četiri do šest mjeseci da se potpuno prilagode jedna drugoj.

„Važno je razgovarati i iznositi probleme kako oni s vremenom ne bi postajali veći“, objasnila je u intervjuu lokalnim medijima.

Njezin svakodnevni život ujutro započinje kao i kada je živjela sama – ustane, doručkuje, popije čaj i nahrani psa. Ali navečer zajedno sa dvije sustanarke sjedne za stol, večeraju i prepričavaju kako im je protekao dan. I puno se smiju. Pat voli biti okružena ženama, voli žensku solidarnost, a uz svoje sustanarke osjeća sigurnost i ne može vjerovati da je usamljenost koju je osjećala nakon smrti supruga nestala.

Pat je objasnila i kako pomaže ženama koje se preko njezine organizacije odluče na zajednički život. Kaže kako ih vodi kroz proces, ističući njihove obveze i odgovornosti. „Trebaju biti spremne na život u zajednici koji uključuje kuhanje, čišćenje, kupovinu namirnica, plaćanje najamnine i računa, ali i probleme koji dolaze sa starenjem.“

Pripremila je vodiče za razne situacije u kojima se može naći osoba u suživotu – što učiniti kada se netko razboli, kada mora u bolnicu, kada se uoče naznake demencije. Također ih uči i socijalnim vještinama – kako postaviti granice, kako

Pat Dunn

nešto reći na ljepši način, kako izbjeći konflikt, što učiniti kada netko želi dovesti gosta ili živjeti s ljubimcem...

Zbogom usamljenosti

Budući da Pat želi poticati prijateljstvo među ženama koje žive zajedno, prvi korak je da se dvije, tri ili četiri žene upoznaju preko njene grupe i zajedno traže kuću u kojoj će stanovati kako bi u startu sve imale jednaka prava. S vremenom je Pat razvila cijeli program koji pomaže članicama grupe da pronađu kompatibilne sustanare. Kasnije se program proširio i uključivao je ugovore sa sustanarkama te različite vrste podrške unutar zajednice. Kako je broj članica grupe rastao, postalo je jasno da Facebook platforma nije najbolji način za podršku trenutnim članicama, pogotovo za uključivanje žena koje žive u drugim regijama. Stoga je Pat odlučila otvoriti neprofitnu organizaciju kako bi izgradila održivi sustav za pružanje usluga svim kanadskim starijim ženama koje traže pristupačno rješenje za stanovanje.

Pat je prošla put od očajne i usamljene udovice koja je bila u strahu da će postati beskućnica do žene koja ima siguran dom u zajednici s prekrasnim ženama s kojima može razgovarati i zabavljati se, te s kojima nikada ne osjeća usamljenost.

Problemi s kojima se suočavaju udovice i udovci univerzalni su, ali još više izraženi u razvijenim zemljama, gdje zbog sve manjih obitelji i drugačijeg načina života starije osobe često ostaju same i usamljene. Taj trend vidljiv je i u Hrvatskoj.

Poučak i za Hrvatsku

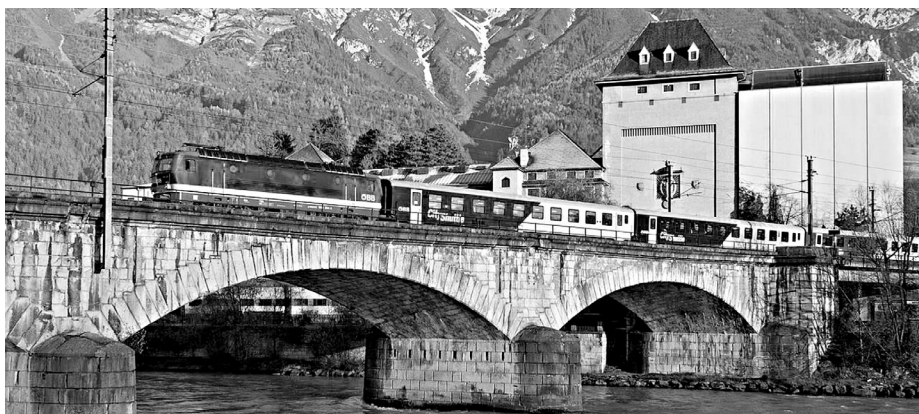
Jedna od opcija sprječavanja usamljenosti, ali i smanjenja troškova života je upravo dijeljenje nekretnine kao i u ovom kanadskom slučaju za koje su se protagonistice lakše odlučile jer nijedna nije imala nekretninu u svom vlasništvu. No, tko kaže da dvije dugogodišnje prijateljice koje postanu udovice, a svaka ima svoj stan, ne bi mogle živjeti u jednom stanu, a drugog iznajmljivati? Odlazak u dom za starije također je opcija kojom se može spriječiti usamljenost, ali u „državnim“ domovima nema mjesta, a privatni su enormno skupi, pa ideja o zajedničkom suživotu postaje sve više realnost i u našoj zemlji.

Marina Bračić/Igor Knežević

Putovanje vlakom kao turistička atrakcija

Europa je ove godine od svibnja do kolovoza imala nekoliko toplinskih valova. Prema dosadašnjim meteorološkim podacima, protekli ljetni mjeseci bili su topliji od prethodne dvije godine, a stručnjaci predviđaju da će sljedeća 2027. godina srušiti dosadašnji temperaturni rekord. A kako ste vi preživjeli protekli dio ljeta? Mnogi su za rashlađivanje koristili klima uređaje, ventilatore, boravak u prirodi ili u dubokoj hladovini u nekom dijelu grada poput mojih poznanika iz jednog zagrebačkog kvarta. Neki su umirovljenici imali sreće pa su ljetne dane proveli na djedovini negdje u kontinentalnom dijelu Hrvatske, a neki su otputovali u južne krajeve. Već godinama uglavnom mnogi za putovanje koriste osobne automobile ili autobuse, poneki zrakoplove. A što kažete na putovanje vlakom? E, pa ja sam ovoga ljeta iskoristila ponudu HŽ Putničkog prijevoza besplatne vožnje vlakom za umirovljenike i osobe starije od 65 godina uz pametnu karticu i uz obaveznu nadoplatu rezervacije sjedala. Željeznički promet nije popularan kao vožnja cestovnim prometom, ali živopisne rute kroz nepregledne ravnice i planinske predjele obogatit će vas novim iskustvima. U dva navrata putovala sam vlakom proteklih ljetnih mjeseci od Zagreba do Splita i obrnuto.

Promatrajući prirodne ljepote duž ličke pruge prisjetila sam se nekadašnje vožnje vlakom u ranom djetinjstvu, ali i vožnje početkom 70-tih godina prošloga stoljeća u vlaku Marjan-ekspres od Zagreba do Splita. Za Šibenik i Zadar tada je prometovao vlak Kornat-ekspres, a istovremeno za Rijeku vlak Kvarner-ekspres. Marjan-ekspres bio je klasična garnitura s kupeima, imao je vagon-buffet i vagon za prijevoz automobila. Prometovao je Unskom prugom dok je Ličkom prugom vozio motorni vlak s posebnim komforom, popularno zvan Francuz, jer je proizveden u Francuskoj. Sjećam se prve vožnje u tom vlaku. U njemu je sve bilo čisto i uredno. Vlak je bio bez kupea, na podu debeli tapison na kojem su sjedila mala djeca sa svojim igračkama. Sjećam se i dviju starijih gospođa iz Zagreba koje su cijelo vrijeme vožnje pričale uz svoj ručni rad. Jedna je plela a druga kačkala. "I ja sam putovao Kornatom do Šibenika, čini mi se u kolovozu 1977. Znam jedino da je isto bio Francuz." rekao je gospodin Šime dok smo se prisjećali davnih putovanja vlakom. A umirovljenica koja je putovala s unukom dodala je: "Sjećam se svoje prve vožnje Kornat-ekspresom otprilike u isto to doba. Godina je mislim oko 1975." Razgovoru nam se pridružio još jedan putnik koji je dodao: "Pa ako mislite da se ja nisam vozio tih godina u tom vlaku i to baš u

Francuzu, varate se. Godina je 1976. ili 1977. i išao sam s roditeljima na more na Ugljan u Preko. Najradije se sjećam automatskih vrata sa senzorom koja su mi bila glavna preokupacija na putovanju!"

„Putovanje vlakom je putovanje u tragovima prošlosti, spektaklima okusa i živopisnim ljepotama prirode, stoga ako imate želju barem jednom iskusiti vlak kao turističku atrakciju, zauzmite svoje mjesto u vlaku i iskusite takvo putovanje“

Ovaj put u dvije vožnje bila sam prvo u vlaku s dva spojena vagona bez kupea, a dva puta u vlaku s kupeima s tri vagona od kojih je jedan bio samo za bicikle. U vlaku bez kupea imala sam sjedalo uz stol do prozora. Sa suprotne strane uz drugi stol bila su dva para mladih studenata. I oni su kao redovni studenti imali besplatnu vožnju vlakom. Rekli su da često putuju po europskim zemljama upravo vlakom. "Ako imate želju barem jednom iskusiti vlak kao turističku atrakciju, a ne samo kao prijevozno sredstvo, putovanja koja uključuju panoramske i planinske željeznice idealan su izbor", rekla je simpatična studentica, a njezin dečko je dodao: "Jedna od najpoznatijih vožnji vlakom u Europi zasigurno je švicarski vlak koji povezuje švicarske Alpe s mediteranskim pejzažima sjeverne Italije. A u Sloveniji postoji vlak na koji se ukrcaš autom i ostaješ u njemu sjediti i uživati u pogledu! Vlak vozi uz Bohinj i rijeku Soču." U naš razgovor, dok se vlak zaustavio na jednom kolodvoru i čekao križanje s vlakom iz suprotnog

smjera, gospodin od nekih 50-tak godina koji je za sebe rekao da je iz Trogira ali da već godinama živi i radi kao ugostitelj u Austriji, rekao je da on pola godine radi, a pola godine putuje vlakom. A netko je od putnika dodao da su od ove godine i u BiH djelomično oživjeli Unsku prugu i da je vikendom vlak vozio na relaciji Bihać – Bosanska Krupa. Sve su to lijepi primjeri kako se željeznicom može putovati pa i kao turističkom atrakcijom.

Nažalost, putovanja vlakom pomalo su pala u drugi plan. Često ih doživljavamo tek kao prijevozno sredstvo, a rijetko kao dio samog doživljaja putovanja. Putovanje vlakom omogućuje stalni kontakt s krajolikom. Gradovi, sela, planine, rijeke i vinogradi prolaze pred očima gotovo filmskom brzinom. Razlika od nekadašnjih putovanja u vrijeme moga djetinjstva je što se nekada u poljima uz prugu moglo vidjeti više ljudi koji su obrađivali svoju ljetinu. Bilo je više i razne stoke na ispaši, a sada se može vidjeti tek poneka krava i manje stado ovaca. Putovanjem kroz Liku prošli smo nadomak Gospića koji je kroz povijest imao ulogu prometnog i vojnog središta, a zatim kroz Lovinac i Gračac.

Prednost vožnje vlakom je udobnost pogotovo za osobe treće životne dobi. Možete se kad god poželite prošetati po vagonu, a i WC je dostupan u bilo koje vrijeme. Nedostatak je usklađenost voznog reda vlakova i trajekata. Tako umirovljenik Ljubo zbog kašnjenja vlaka od pola sata nije stigao na trajekt za Vis i morao je u Splitu sljedeći trajekt čekati do navečer. Možda bi i stigao da trajekt za Vis u splitskoj luci nije bio na najudaljenijem vezu.

Putovanje vlakom je putovanje u tragovima prošlosti, spektaklima okusa i živopisnim ljepotama prirode. Stoga ako imate želju barem jednom iskusiti vlak kao turističku atrakciju, a ne samo kao prijevozno sredstvo, zauzmite svoje mjesto u vlaku i iskusite putovanje Hrvatskom koje odiše bezvremenskom romantikom.

Drenka Gaković

Obračun staža po ugovoru o djelu

Pitanje: U starosnoj sam mirovini i radim na pola radnog vremena. Imam mogućnost obaviti jedan posao po ugovoru o djelu. Mogu li sklopiti ugovor o djelu i da li mi se temeljem uplata za mirovinsko osiguranje po ugovoru o djelu, povećava staž u slučaju da zatražim novi izračun mirovine?

Odgovor: Imate pravo sklopiti ugovor o djelu iako ste u mirovini i radite pola radnog vremena. Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju kao korisnik starosne mirovine možete zatražiti ponovno određivanje mirovine, nakon što ostvarite jednu godinu staža, s tim da se zbraja staž osiguranja ostvaren djelomično po osnovi zaposlenja, a djelomično po osnovi drugog dohotka (po ugovoru o djelu). U jednoj kalendarskoj godini možete po obje osnove ostvariti najviše 12 mjeseci staža osiguranja. Novu mirovinu možete ostvariti nakon isteka kalendarske godine u kojoj su uplaćeni doprinosi po osnovi drugog dohotka, odnosno najranije od 1. siječnja sljedeće godine. Doprinosi za mirovinsko osiguranje po ugovoru o djelu su upola manji nego po ugovoru o radu, odnosno plaćaju se po stopi od 10 % iz bruto iznosa plaće.

Rad na izdvojenom mjestu rada – od kuće

Pitanje: Imam mogućnost zaposliti se uz mirovinu na pola radnog vremena. Zbog velike udaljenosti od poslovnog prostora poslodavca, ne mogu svakodnevno dolaziti na posao. Moram li promijeniti prebivalište/boravište što predlaže poslodavac ili mogu tražiti sklapanje ugovora o radu na izdvojenom mjestu rada – od kuće, jer se radi o administrativnom poslu?

Odgovor: Rad na izdvojenom mjestu rada može se obavljati kao stalan, privremen ili povremen, ako na prijedlog radnika ili poslodavca, radnik i poslodavac ugovore takvu vrstu rada. Dakle, bitno je da i poslodavcu odgovara takva vrsta rada, odnosno poslodavac prilikom zapošljavanja nema obvezu pristati na Vaš prijedlog na takav rad. No, možda je moguće dogovoriti rad od kuće uz povremene dolaske u poslovni prostor poslodavca. U slučaju da dogovorite sklapanje ugovora na izdvojenom mjestu rada – od kuće, važna pitanja koja moraju biti riješena ugovorom, odnose se na organizaciju rada, način evidentiranja radnog vremena, sredstva rada za obavljanje poslova koje je poslodavac dužan nabaviti, instalirati i održavati, odnosno upotreba Vaših vlastitih sredstava rada, te naknada troškova u vezi s tim, naknade troškova nastalih zbog obavljanja posla na izdvojenom mjestu rada, i druga pitanja propisana Zakonom o radu.

Pravo na dio obiteljske mirovine

Pitanje: Imam 65 godina i u prijevremenoj sam starosnoj mirovini. Majka sam invalidnog djeteta koje je ostvarilo obiteljsku mirovinu iza smrti oca temeljem potpunog gubitka radne sposobnosti. Imam li pravo na dio obiteljske mirovine?

Odgovor: Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju korisnik starosne, prijevremene starosne i invalidske mirovine ima pravo na dio obiteljske mirovine (do 27 % od pripadajuće svote obiteljske mirovine), ako ispunjava sljedeće uvjete: jedini je korisnik obiteljske mirovine, navršio je 65 godina života i ukupna svota mirovina iz obveznog mirovinskog osiguranja u RH ne prelazi iznos od 80 aktualnih vrijednosti mirovine (što sada iznosi 1.251,20 EUR-a). No, iznimno od prvog uvjeta (da ste jedini korisnik mirovine), kada je preostalim članovima obitelji umrlog korisnika priznata obiteljska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, korisnik mirovine može ostvariti pravo na dio obiteljske mirovine, ako ispunjava ostale gore navedene uvjete. Dakle, savjetujemo Vam da HZMO-u podnesete zahtjev za dio obiteljske mirovine, ako ispunjavate ostale propisane uvjete.

Prevođenje invalidske mirovine u starosnu

Pitanje: Korisnik sam invalidske mirovine i u prosincu navršavam 65 godina života, te prelazim u starosnu mirovinu. Da li mi se ponovo računa mirovina i hoće li moja starosna mirovina biti veća od invalidske?

Odgovor: Prema čl. 56. Zakona o mirovinskom osiguranju, korisniku prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti zbog bolesti, Zavod za mirovinsko osiguranje po službenoj dužnosti prevodi to pravo u istoj svoti na starosnu mirovinu, i to prvog dana idućeg mjeseca u kojem je korisnik navršio starosnu dob za stjecanje starosne mirovine (65 godina života), a žene starosnu dob određenu čl. 170. Zakona. Iznimno, ne prevode se invalidska mirovina korisnika u starosnu, ako je ostvarena prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima.

Dakle, ako ste u invalidskoj mirovini zbog potpunog gubitka radne sposobnosti zbog bolesti, te ako niste otišli u invalidsku mirovinu prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, Vaša će se invalidska mirovina prevesti u starosnu u istom iznosu.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave
i digitalne transformacije

Projekt „Informacijom do zaštite prava starijih osoba“ financiran je sredstvima Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

pravni
savjeti

Odgovara:
Nevenka Trbović
dipl. pravnica

Besplatno
pravno
savjetovalište
Sindikata
umirovljenika
Hrvatske;
radno vrijeme:
ponedjeljak,
utorak, srijeda,
petak, od
9 do 13 sati;
četvrtak od
9 do 16 sati;
Telefon:
01/4615-797;
e-mail:
suhsavjetovaliste
@gmail.com
ili
<https://www.suh.hr/savjeti/pitaj-pravnika/>

MARIELA RADIN, PREDSJEDNICA PODRUŽNICE SUH-a NOVIGRAD

Umirovljenike tretiraju kao građane drugog reda

„Mislim da umirovljenici u Hrvatskoj žive siromašno, bez digniteta, pomalo otpisani i bez ikakve pomoći od strane društva“

Nakon uspješnih 10 godina na čelu podružnice u Medulinu, donedavna dugogodišnja predsjednica Rosetta Milos odlučila se povući te je krajem svibnja 2026. za novu predsjednicu izabrana 61-godišnja Mariela Radin. Stoga smo odlučili intervjuirati Marielu i vidjeti kako se snašla u novoj ulozi. Mariela se SUH-u pridružila prije tri godine, u vrijeme kada je još bila zaposlena, a razlog je bio što joj je tada 66-godišnji suprug Ecio otišao u mirovinu i pridružio se SUH-u, pa je tako i ona odlučila s njim pojačati naše redove.

U mirovinu je Mariela otišla u travnju ove godine, nakon što je većinu radnog vijeka provela kao poslovna tajnica u nekoliko tvrtki, od čega zadnjih 30 godina u jednoj umaškoj tvrtki u Uredu uprave. Lijepo se posložilo da već mjesec dana nakon umirovljenja postane predsjednica podružnice. Upitali smo je koji su joj planovi i koje aktivnosti će ubuduće provoditi.

„Za početak želja mi je podružnicu malo informatički osvježiti, uvesti nove načine informiranja članova putem raznih grupa kao što su Viber, WhatsApp i Facebook, kako bi članovi bili informirani o raznim događanjima. Također, u planu je nabava još dva laptopa ili kompjutera kako bismo imali s čime raditi te kako bismo mogli kompjuterizirati liste i ostalu dokumentaciju kako se ne bi sve moralo voditi ručno. Željela bih također uvesti nova događanja i povećati broj članova“, kazala nam je Mariela.

Onda smo se prebacili na aktualne teme i upitali je kako živi ona, a kako umirovljenici u Novigradu, te koji su problemi s kojima se suočavaju.

„Mislim da umirovljenici koji primaju samo mirovinu ne

žive, već preživljavaju. Živim uz more pa većina umirovljenika u mojoj blizini iznajmljuje nekretnine kako bi lakše stizali do kraja mjeseca. Vjerujem da bi se većina složila sa mnom kako je žalosna i apsurdna činjenica da radimo skoro cijeli naš životni vijek, a da u istom trenutku čovjek ne može zasluženno živjeti od mirovine.“

Osim lošeg financijskog stanja, kaže kako umirovljenike također tišti i loš zdravstveni sustav, kao i smještaj u domove za starije.

„Kao što znamo liste čekanja na pregled traju mjesecima, a da ne govorimo o listama čekanja što se tiče domova za starije osobe, te osim njih i nerealno visoke cijene istih. Mislim da umirovljenici u Hrvatskoj žive siromašno, bez digniteta, pomalo otpisani i bez ikakve pomoći od strane društva.“

Mariela kaže da bi se stvari promijenile nabolje kada bi se umjesto hotela počeli više graditi domovi za starije, i to oni koje bi svaki umirovljenik mogao priuštiti, a ne da je starija populacija potpuna ovisna i na teret svojih djeci.

„Jedna smo od rijetkih EU zemalja koja i dalje nema 13. mirovinu, stalno se prilagođavamo europskim pravilima, ali s financijskog aspekta stalno kaskamo, ne razumijem zašto to ne radimo i s mirovinama i s plaćama. Još gore je što prosječne mirovine ne iznose niti 50 posto prosječne plaće, te smo među najgorim zemljama Europe, zbog toga i podržavam akcijski plan SUH-a iz programa rada SUH-a kojim bi mirovine značajnije rasle.“

Mariela je dodala i kako joj je ultimativni cilj da mirovine budu što bliže visini plaća, kako bi svaki umirovljenik mogao nastaviti s istim standardom tijekom cijelog života, a ne da u starije dane mora dodatno

raditi kako bi zadržao standard ili preživio.

„Znam da je to utopija i da to neću doživjeti, ali se barem nadam da će sljedeće generacije to doživjeti. Imam svekrvu od 92 godine i mamu od 88 godina i svaki put kad ih negdje vodim, imam osjećaj da ih se tretira kao osobe drugog reda; nevažne, nebitne te kao trošak za društvo“, otvoreno će Mariela.

Zanimljivo je kako osim podružnice SUH-a Mariela već 13 godina vodi udrugu „Erik Radin“ u Novigradu koju je s obitelji osnovala u sjećanje na sina koji je stradao u podvodnom ribolovu.

„Udruga se bavi podvodnim ribolovom pa organiziramo natjecanja, ekoakcije, tečajeve, edukacije te smo također objavili knjigu i sl. Predsjednica sam i udruge „Pinna nobilis“ u Novigradu koja se bavi projektima koji obavezno uključuju EU fondove za sektor ribarstva, a potpredsjednica sam Sportske zajednice Grada Novigrada“, govori nam naša vrlo aktivna sugovornica.

No, to nije sve, slobodno vrijeme provodi u druženju s prijateljima, dva puta tjedno vježba u dvorani i dva puta tjedno trči.

„Volim boravak na otvorenom pa provodim vrijeme i u vrtu, a s obzirom na to da živimo uz more, boravak na moru i na brodu ljeti je obavezan. Dvije unuke od 18 i 5 godina od sina Edena (44) su mi slatka briga, a čitanju se posvetim u ono malo slobodnog vremena koje mi na kraju dana ostane.“

Zaista impresivan životopis i način života za Marielu, koja je očito s razlogom i jednoglasno izabrana za novu predsjednicu Podružnice SUH-a Novigrad. Sretno Mariela!

Igor Knežević